National Library 56253
Nat. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
CANADA

National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 28 1977

Second class mail registration number — 1069.

# VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 93 (2440) XXVI aastakäik — Neljapäeval, 15. detsembril 1977 — Thursday December 15, 1977 — Üksiknumbri hind 35 senti

## Balti riikide küsimus kerkis üles Belgradis

### Senaator Robet Dole kaitses orjalaagritesse saadetud Eesti vabadusnõudjaid

**NEW YORK (VES) — Senaator Robert Dole, republikaan Kansasest, esines Belgradis Euroopa julgeoleku ja koostöö konverentsil kõnega USA poliitika kohta inimõiguste küsimuses, eriti esile tõstes Balti riikide küsimust. Senaator rõhutas konverentsi üldkoosolekul, et USA jatkab Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuse tunnustamist ja et Helsingi konverentsi lõppakt ei ole mingil viisil muutnud USA seisukohta, mitte tunnustada Balti riikide inkorporeerimist N. Liitu. Isiklikul kokkusaamisel N. Vene delegatsiooni juhi, ambassador Julij Vorontsoviga astus senaator Dole välja Tallinna kõmulises protsessis süüdimõistetud eesti vabadusvõitlejate Kalju Mättiku, Mati Kiirendi, Sergei Soldatovi ja Artjom Jushkevitshi kaitseks.**

Senaator Robert Dole oma suures kõnes konverentsi plenaarkoosolekul ütles, ta ta on pidevalt kontaktis olnud USA-s asuvate Kesk- ja Ida-Euroopa riikidest pärit rahvusgruppide organisatsioonidega, nende hulgas balti gruppide koostöö-organi, Ühendatud Balti-Ameerika Komiteega. Ameerika rahvas on immigrantidest kujunenud, USA-s elab inimesi kõigist nendest maadest, kes Belgradi konverentsist osa võtavad.

**Nendel etnilistel gruppidel on tihedad isiklikud ja kultuurilised sidemed oma päritolumaa rahvastega.**

Sellepärast on mõistetav ka USA valitsuse ja Kongressi eriline huvi Kesk- ja Ida-Euroopa küsimuste suhtes.

Mainides nimeliselt ainult Balti riike, ütles senaator Robert Dole sõnasõnalt:

„On fakt, et Ühendriigid ei ole kunagi tunnustanud Leedu, Läti ja Eesti inkorporeerimist Nõukogude Liitu ja seda USA ametlikku mittetunnustamise poliitikat ei muutnud Euroopa julgeolekukonverentsi tulemus. See pikka aega püsinud printsiip on USA poliitika ja seda toetab USA Kongress."

N. Vene peaesindaja konverentsil, ambassador Julij Vorontsov võttis senaator Robert Dole kõne järele sõna ja ütles, et mr. Dole olevat vana asja üles võtnud.

**Balti riigid Eesti, Läti ja Leedu olevat ise hääletanud N. Liiduga ühinemise poolt.**

Vorontsov arvas, et 1940. aasta sündmustega on Balti riikide küsimus lõpetatud.

USA peaesindaja konverentsil, ambassador Arthur Goldberg ütles selle peale, et Balti riikide staatuse küsimus ei ole kuidagiviisi otsustatud ega lõpetatud, ei 1940. a. sündmustega ega ka Helsingi konverentsi lõppaktiga. USA ei tunnusta Eesti, Läti ja Leedu inkorporeerimist N. Liitu.

**Balti riikide küsimuse ülestõstmise ajal viibisid konverentsiruumis läti keskorganisatsiooni esindaja Ühendatud Balti-Ameerika Komitees Gunars Meierovics ja informatsioonidirektor Janis Bolsteins.**

Nende juurde tuli nõukogude pressiagentuuri TASS esindaja Washingtonis Vishnevski, pakkus kätt ja ütles: „Meie teame küll, kes teie olete!"

Balti rahvusgruppide poolt on viimasel ajal peagu pidevalt olnud vaatlejaid Belgradis, peale ühe eestlase kõik lätlased. Läti keskorganisatsioonil oli võimalik selleks otstarbeks määrata 12.000 dollarit, sest USA lätlased toetavad oma keskorganisatsiooni tegevust suurejooneliselt. Eestlaste poolt on saadud Belgradi konverentsiga seotud kuludeks määrata ainult tagasihoidlikke summasid.

Senaator Robert Dolel oli pärast tema kõnet kokkusaamine N. Vene ambassadori Julij Vorontsoviga, kellele senaator edasi andis USA avalikkuse hukkamõistu nõukogude vabadusnõudjate üle kohtuprotsesside ja karmide karistuste kohta.

Senaator Robert Dole saatis Eesti Rahvuskomitee esimehe nimel kirja, milles ta teatas, et ta esitas ambassador Vorontsovile rea isikute nimed, kelle saatuse pärast USA avalikkuses muret tuntakse.

**Nende hulgas on Tallinnas toimunud protsessil pikemaks ajaks orjalaagrisse mõistetud Kalju Mättik, Mati Kiirend, Sergei Soldatav ja Artjom Jushkevitsh.**

Senaator palub Eesti Rahvuskomiteed teda ka edaspidi informeerida eestlastest vabadusetaotlejate vastu rakendatud repressioonidest, ta tõotab kannatajate kasuks teha kõik, mis temal on võimalik.

**Möödunud pühapäeval saabus jõuluvana T. E. S. Täienduskooli jõulupuule, kus tal oli vestlus noore muhu rahvarõivaid kandava Riina Kindlamiga, kes hea lapse ja tubli õpilasena jõuluvanalt kingikoti sai.** Foto: Vaba Eestlane

## Tass atakeerib Ühendriike

### Kurdab inimõiguste küsimuste esiletõstmise pärast Belgradis

**MOSKVA — N. Liidu teadeteagentuur Tass on tulnud välja uue propagandakampaaniaga Ühendriikide vastu, mainides, et president Carteri aktsioon inimõiguste küsimuste esile tõstmiseks N. Liidus teostati ainult inimõiguste rikkumise varjamiseks Ühendriikides.**

Tass mainis, et Ühendriigid on esitanud Belgradis toimuvale Euroopa koostöö- ja julgeolekukonverentsile rapordi, milles süüdistatakse N. Liitu inimõiguste rikkumises.

**Tassi väidete kohaselt tegutsevad Ameerika Ühendriikides „teatud ringkonnad", kes katsuvad ehitada tõkkeid rahvusvahelise pinevuse vähendamise algatustele.**

Samuti süüdistati, et nende ringkondade ässitusel tahetakse juhtida rahvusvahelistel konverentsidel, sellistel nagu seda on Belgradi konverents, tähelepanu tähtsatelt küsimustelt kõrvalistele asjadele.

Tass kinnitab, et inimõiguste küsimuste käsitamisega tungivad Ühendriigid N. Liidu sisemistesse asjadesse ning et Ühendriikide „teatud ringkonnad", kes inimõiguste küsimused esile tõstavad, ei ole ise üldse huvitatud inimõiguste probleemidest.

**Nende inimeste eesmärgiks on oma aktsioonidega ka tähelepanu kõrvale juhtimine inimõiguste rikkumiselt kapitalistlikes riikides.**

## Postistreik Torontos lõppes

Kanada postivalitsuse ja ametiühingute juhid saavutasid möödunud esmaspäeva õhtul kokkuleppe Torontos levinud postistreigi lõpetamiseks. Streik algas teatavasti pärast seda kui postivalitsus vallandas ajutiselt üheksa töölist, kes ässitasid teisi töölisi istumisstreigile. Nendest üheksast töölisest neli kuuluvad sõjaka marksistliku-leninistliku Kanada töölispartei koosseisu. Postivalitsus otsustas kokkuleppe alusel tagasi võtta üheksa kojusaadetud töölist, kellede küsimus tuleb aga arutusele tulevikus. Postivalitsus arvab, et eelolevaks esmaspäevaks suudetakse seismajäänud postisaadetised ära sorteerida ja välja saata ning pärast seda hakkab post liikuma normaalselt.

HAMILTONI EESTI SELTSI

**UUE-AASTA BALL**

**31. dets. 1977 kell 7.30 õ. Holiday Inn'is Burlingtonis (QE ja Guelph Line)**
**Õhtusöök kell 8 õ. ☆ Tantsuks „COMELLERI BROS" orkester**
**Pääsmed: $22.— isikult, H.E. Seltsi liikmetele $20.— isikult ja $12.— õpilastele.**
Laudade ettetellimine koos pääsmete lunastamisega algab 10. dets. ja lõpeb 27. dets.
Kohapeal pääsmeid ei müüda.
Ettetellimine: Tiiu Pallop, 626 Empress Court, Burlington, tel, 632-6216; Jaan Müür, 106 Bowman Way, Thornhill, tel. 889-0243.

## Uus spionaazhiafäär vapustab Lääne-Saksamaad

### Kaitseministeeriumis langesid spioonide kätte Lääne-Saksamaa ja NATO sõjalised saladused

**BONN — Lääne-Saksamaad vapustab uus kommunistide spionaazhiafäär, mis mõningate andmete kohaselt on palju suurema ulatusega kui palju kõmu tekitanud Guillaume afäär, mille tulemusena kantsler Willy Brandt oli sunnitud ametist lahkuma. Seekord on Ida-Saksamaa spioonidel õnnestunud Lääne-Saksamaa kaitseministeeriumist kätte saada salajasi dokumente, mis käsitavad NATO operatsioone ning läänеriikide ühiseid plaane Euroopa kaitsmiseks.**

Spionaazhiafääri kohta andis parlamendis informatsiooni Lääne-Saksamaa kaitseminister Georg Leber. Nagu sellest informatsioonist nähtub arreteeriti spioonid juba möödunud aastal. Afääri paljastas Lääne-Saksamaa üks kaalukamaid ajalehti „Frankfurter Allgemeine Zeitung",

**kelle informatsiooni kohaselt spioonid fotografeerisid dokumente, mis käsitasid NATO sõjaväeüksuste liikumisi, Lääne-Saksamaa armee ülesehitamise tulevikuplaane ning läänеriikide sõjaliste ekspertide analüüse Varssavi pakti riikide sõjajõudude tugevate ja nõrkade külgede vastu.**

Asjaomastes ringkondades arvatakse, et spioonide kätte sattus ligemale tuhat dokumenti, mis käsitasid Lääne-Saksamaa ja NATO sõjaliste jõudude kohta käivat salajast informatsiooni. Spioneerimise pärast arreteeriti 37-aastane ministeeriumi sekretär Renate Lutze, tema abikaasa ja kolmandana üks Ida-Saksamaalt läände saadetud spioon.

**Renate Lutze abikaasa Lothar-Erwin töötas ametnikuna kaitseministeeriumis, kuna kolmas spioon Jürgen Wiegel kuulus Lääne-Saksamaa mereväe administratsiooni ametkonna koosseisu.**

Renate Lutze on sündinud Ida-Saksamaal ning oli olnud kaitseministeeriumi teenistuses üheksa aastat. „Frankfurter Allgemeine Zeitungi" andmetele omas Renate Lutze võtmed oma ülemuse lauasahtlite lahti tegemiseks ning salajaste dokumentide juurde pääsemiseks. Ajaleht mainib, et spioon kasutas dokumentide fotografeerimiseks ministeeriumi fotokoopiate tegemise masinat.

**Kaitseministeeriumist märgitakse, et kolme salakuulaja kohtuprotsess algab eeloleva aasta algul.**

Ministeeriumi esindaja andmetel on Renate Lutzet regulaarselt kontrollitud vastavate julgeolekuorganite poolt.

### Vallandati ajutiselt spionaazhiafääri pärast

BONN — Bonnis kõrvaldati ajutiselt oma tööülesannete juurest kaitseministeeriumi kõrgem ametnik Herbert Laabs, kelle teraskapist spioonid varastasid valevõtmetega salajasi dokumente. Kaitseminister Georg Leber mainis, et ta ei kavatse spionaazhiafääri pärast ametist loobuda, kuna ta ei ole teinud midagi valesti ning ta ei vastuta dokumentide varguse eest. Peategelane dokumentide varguses oli Laabs'i naissekretär Renate Lutze, kes oli pärit Ida-Saksamaalt. Kaitseminister Leber kinnitas oma vabanduseks, et spioone ei leidu mitte ainult Lääne-Saksamaal vaid ka teistes NATO riikides.

**Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1978. aastaks!**

*Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"*

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $30.—, poolaastas $16.— ja veerandaastas $9.—, kiripostiga aastas $48.—, poolaastas $25.50 ja veerandaastas $13.50.
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $32.—, poolaastas $17.— ja veerandaastas $9.50. Kiripostiga USA-s: aastas $53.—, poolaastas $27.50 ja veerandaastas $15.—
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $62.—, poolaastas $31.50 ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

KLENK'i päevadest osavõtjaid Chicago Eesti Majas uksel. Vasakult Urve Auksi, Merike Tumma, Kalju Kaldalu, Heino Susi, Leili Parts, Oskar Kalman ja Malle Pähn-Ketel. Foto: Vello Salo

# Lõuna-Aafrika kindel hoiak

Pärast seda kui peaminister John Vorsteri partei sai äsjastel parlamendivalimistel suure enamuse, ei ole Lõuna-Aafrikas mingeid tunnusmärke, et valitsus kavatseks hakata tegema sisepoliitilisi kompromisse ja loobuma oma apartheidi poliitikast. Lõuna-Aafrika 4,3 miljonit valget kavatsevad jatkata oma valitseva rassi poliitikat 18 miljoni musta üle ning seda hoiakut ei suuda murda isegi lääneriikide erakordselt tugev surve ning äsja Liitunud Rahvaste Organisatsioonis vastuvõetud seisukoht, mille alusel keelustatakse relvade vedu Lõuna-Aafrikasse.

Lääneriikide survepoliitika Lõuna-Aafrika valgete rezhiimi vastu on tekitanud erilise meelekibeduse ja pahameele Lõuna-Aafrikas ning see viha on suunatud eriti Ameerika Ühendriikide vastu, kes on Liitunud Rahvaste Organisatsioonis oma mustanahalise esindaja Andrew Youngi kaudu mänginud kõige suuremat rolli Lõuna-Aafrika vastase poliitika rakendamiseks. Milline meeleolu valitseb praegu Lõuna-Aafrika valgete ringkondades, seda kajastas kõige veenvamalt peaminister Vorster, kes 8. novembril peetud kõnes tähendas: „Väljaspool asuvas maailmas leidub selliseid, kes arvavad, et relvade saatmise keelustamine paneb Lõuna-Aafrika põlvili. Kuid laske mul ütelda täna õhtul, et neil tuleb teistele seisukohtadele asuda."

Millest on tingitud peaminister Vorsteri selline kindel hoiak? Lõuna-Aafrika sise- ja välispoliitika ning majandusliku olukorra uurijad nendivad, et Lõuna-Aafrika valitsus arvestas juba aastaid ette relvade saatmise keelustamisega ning tegi selleks hoolikaid ettevalmistusi. Mainitakse, et Lõuna-Aafrika on aastate jooksul üles ehitanud võrdlemisi prominentse sõjatööstuse, mis on võimeline produtseerima 75 protsenti Lõuna-Aafrika relvadest, kaasaarvatud sellised moodsad sõjamasinad nagu jetlennukid, soomusmasinad ja õhutõrjeraketid. Lõuna-Aafrika riigikaitseline eelarve tõusis 40 protsenti 1976. aastal ning veelgi 21 protsenti käesoleval aastal, kerkides ligemale 2 miljardi dollarile.

Kui lõuna-aafriklased relvasaadetiste keelustamise suhtes on jäänud võrdlemisi rahulikeks ja ükskõikseiks, siis häirivad neid palju rohkem võimalikud majanduslikud sanktsioonid. Selliste sanktsioonide rakendamine ei kujune Lõuna-Aafrikale tõenäoliselt saatuslikuks, kuid ta toob kaasa palju raskusi ja ebamugavusi. Erilisi probleeme või tekitada õli sisseveo keelustamine, kuid ka nendest raskustest loodetakse üle saada, kuna 70 protsenti Lõuna-Aafrika jõujaamadest töötavad söeküttе ja veejõu abil. Samuti on praegu ehitamisel tohutusuur 2 miljardi dollariline tööstus, mis peab produtseerima sõest õli.

Kuid majanduslikkude sanktsioonide kasutamisele võtmisel ei ole Lõuna-Aafrika ainsaks kannatajaks. Suurte majanduslikkude kaotuste osaliseks saaksid ka ameeriklased, sakslased, jaapanlased, prantslased ja inglased, kes teevad Lõuna-Aafrikaga suuri ärisid. Eriti suuri investeeringuid on Lõuna-Aafrikas teinud ameeriklased ning Ühendriigid olid möödunud aastal Lõuna-Aafrika suurimaks varustajaks, saates sinna kaupu 1,3 miljardi dollari eest.

Keegi ei oska praegu ennustada, kuidas lõpeb see suur ühine kommunistide ja demokraatlike riikide aktsioon Lõuna-Aafrika praeguse valitsuse vastu. On isegi neid eksperte, kes arvavad, et Liitunud Rahvaste Organisatsiooni aktsioon Lõuna-Aafrika vastu tugevdab sealset sisemist vastupanu välispidisele survele ja liidab tihedalt kokku 2,5 miljonit valget buuride järeltulejat ja 1,5 miljonit inglast, kes ei ole seni ajani suutnud Lõuna-Aafrikas kujunõada valgete ühist rinnet. Peaminister Vorster on arvamisel, et see koostöö võimaldab tugevamat *vastupanu ka mustade rahutustele ja demonstratsioonidele*, mis peaministri arvates ei kujune kunagi nii ulatuslikeks ja võimsateks, et need võiksid ohtlikud olla valgete valitsusele.

K. A.

# Terroristid sundisid RCMP tegutsema

**MONTREAL — Royal Canadian Mounted Police'i peainspektor Donal Cobb mainis RCMP illegaalse tegevuse uurimiseks rajatud McDonald'i komisjoni istungil, et Quebecis oli terroristide tegevus võtnud 1970-nendate aastate algul sellised suured mõõtmed, mis tingisid illegaalsete vahendite tarvitusele võtmise nende vastu võitlemiseks.**

Donald Cobb kinnitas, et terroristid plaanitsesid suuremas skaalas mõrvasid ja pommiatentaate ning see sundis politseivõimusid kiiresti nende vastu tegutsema ning nende kavatsusi paljastama. Nii said politseivõimud andmeid, et

**ühes pahempoolses uudistebüroos kõneldi nendest isikutest, kes tuleksid mõrvata ning see põhjustas sellesse büroosse sissemurdmise, et saada täpsemaid andmeid.**

Donald Cobb seletas ülekuulamisel, et selle pahempoolse uudiste agentuuriga olid seotud teised vasakpoolsed poliitilised grupid, kes jagasid uudiste agentuuriga kontoriruume. Nende gruppide liikmete hulgas leidus inimesi, keda süüdistati kriminaalkuritegudes.

**Tunnistaja seletustest nähtub, et praegu Quebecis võimul olev Parti Quebecois plaanitses 1973. aastal ka suuremat operatsiooni Creditistide partei infiltreerimiseks ja selle ülevõtmiseks.**

# Peame arendama globaalse eestluse mõtet

## Dr. Walter Rand'i huvitav ettekanne Montreali sümpoosionil

Montrealis hiljuti toimunud sümpoosionil esines huvitava ettekandega dr. Walter Rand, kes kõneles futurismist ja võimalustest eesti rahvusliku kultuuri säilitamiseks. Dr. Walter Rand töötab praegu korralise professorina New Yorgis City University's, kuid kõrvuti tehniliste probleemide käsitamisega tunneb ta ka suurt huvi eestluse säilumise ja meie kultuuriliste probleemide vastu.

Referent mainis, et futurism ei esita fakte tulevikuks, kuna faktid esinevad vaid minevikus. Tulevikuks on vaja raamistikku, mis annab alused positiivsete otsuste tegemiseks. Futurismi raamistik omakorda oleneb loodusliikest olukordadest ning majanduslikest, poliitilistest ja kultuurilistest teguritest.

**Futurismi ülesandeks on teadlik, ratsionaalne ja plaanikindel tegelemine maailma tuleviku kõigi nähete võimaliku kujundamisega.**

Valitsused ja tööstusettevõtted kasutavad praegu kasvaval määral oma tulevikuplaanide kavandamisel futuristide abi.

Kahjuks ei analüüsita alati kõiki võimalikke järeldusi. Mõnikord segatakse ära tõenäoline tulevik soovitud tulevikuga. Reaalseid võimalusi ja moraalseid aluseid ei analüüsita. Samuti on puudulik arusaamine kultuurile rajatud ühiskondlikest struktuuridest, etnilistest erinevustest ja väikerahvaste probleemidest.

**Balti rahvaid pole mainitud üheski laiemalt tuntud maailma tulevikupildis, kuigi nendes ennustustes leidub mõndagi, mis meie tulevikku võib mõjutada.**

Läänes kehtib arvamine, et lääneriigid peavad ühiste hädade sunnil lähenema N. Liidule ja teataval määral erinevaid süsteeme üksteisele lähendama. Lääneriigid kardavad, et kolmanda maailma probleemid võivad tekitada kaose ning nad on hirmul N. Liidu sõjalise jõu eest. Lääne ennustused N. Liidu suhtes on mõjutatud kartusest, lootusetusest ja soovunelmatest. Tahetakse maailma viia ühise valitsemise alla, kus puuduvad konfliktid.

**Sealjuures ei saada aru või ei taheta aru saada, et niisugune vägivaldne tuleviku kujundamine just tekitab konflikte.**

Futurismi üldistele lähtekohtadele tuleb rakendada ka natsionalismi ideed, mis aitab suurendada arusaamist kultuuri, rahva ja rahvuse tähendusest. Kultuur on paljude loovate inimeste panuse kogusumma aastatuhandete jooksul ilma keskse plaani või selge lõppsihita. Rahvuspiirid ei arvesta alati kultuuri piiridega. Kultuur kitsamas mõttes hõlmab keelt, murdeid, usundeid, kombeid, folkloori, kirjandust ja kunsti, samuti üldiseid eluviise ja ellusuhtumist, mis moodustavad pika aja jooksul kasvanud keerukа orgaanilise süsteemi.

Rahvas on dünaamiline ühiskondlik süsteem, mille sisemine seostus oleneb tõulistest, poliitilistest ja kultuurilistest teguritest ja mille soodsaks püsimiseks on vajalik eriterritoorium. Eestlased on domineerivalt rahvuskultuuriliselt defineeritud rahvas, millest on tingitud meie omapära ja probleemid.

**Selline erinevus suurrahvustest on üheks põhjuseks, miks nad meid ei mõista ja meist aru ei saa.**

Meie ootame abi läänest, kuid tegelikult eelistavad nad meie tasalülitamist kuna nad ei saa aru meie taotlustest.

Poliitiliselt ja majanduslikult suured süsteemid ei suuda ära hoida jätkuvaid konflikte, mis on tingitud kuritegevusest, poliitilistest liikumistest ja revolutsioonilistest püüdlustest. Ei ole ette näha ka maailma elanike arvu piiramist ega majanduselu tasakaalustamist. Ei ole võimalik jõuda ka ühendava maailma liiduni. Sellises olukorras on loomulikuks korrastavaks jõuks rahvuskultuuriliste etniliste gruppide osatähtsuse tõus.

**Arusaamine kultuurilistest nähetest paneb inimesi otsima seda, mis on neile kõige lähemal.** N. Liidus toimuv ühtlustamine nõrgestab sealset struktuuri ja võib lõppeda konfliktiga. Samal ajal suureneb etniliste gruppide ja väikerahvaste osatähtsus üle kogu maailma. Et kohandada meie tulevikupüüdlusi nendele võimalustele, on praktiline lähtuda minimaalsest soodsast tulevikupildist.

See minimaalne tulevikupilt võiks olla umbes järgmine: N. Liit püsib ja tugevneb. Pole tõenäoline, et Eesti vabaneks lääne abiga, kuid samal ajal suurenevad poliitilised ja majanduslikud raskused läänes tugevdavad etnilisi gruppe. Pilt oleks seega ebamäärane kuid mitte lootusetu.

***Selles olukorras on meile tähtis meie kultuuri säilitamine.*** Meie kultuuriline identsus on jäänud püsima ja meie identsuse aluseks tulevikus on peamiselt kultuur. Sellest tingituna on meil üheks olulisemaks tulevikuperspektiiviks rakenduda eesti kultuuri edasiarendamisele globaalses ulatuses, arendades selle elujõuliseks süsteemiks. Selline tegevus loob suured võimalused isegi kõige ebasoodsamtes tulevikutingimustes.

Eestlust pole võimalik defineerida ja otsustavaks saab olla ainult kultuuriline kuuluvus — näiteks keele oskus, eesti ajaloo ja maa tundmine, osavõtt eesti ühiskondlikust elust, meie rahvuskultuuriline tunne emotsionaalse sidestusena jne. Sellest seisukohast lähtudes leidub vaevalt 100 protsendilisi eestlasi ja meie eestluse määr kõigub kusagil 1 ja 100 protsendi vahel.

**Kultuuriliselt defineeritud eestluse määra kaudu saab väljendada meie kultuuri ülnaamilist iseloomu ning iga üksikisiku eestluse määr võib tema eluaja jooksul tõusta või langeda.**

Kultuurivoolu seisukohalt on esmajärgulise tähtsusega suurendada organisatsioonidega seotud inimeste arvu ja arendada üldist aktiivsust. Praktilise tegevusega seoses paraneb keel, kujuneb meelsus ja tõuseb osavõtjate kultuuriline tase — seega nende kultuuri eestluse määr, kusjuures kvaliteet ei ole esialgu oluline. Tähtis on luua tingimused, mis ergutaksid eestluse vastu huvi tundvaid inimesi tegutsema, eriti aga noori, arendades nende huvi ja armastust eesti kultuuri vastu. Sealjuures on kõige olulisemaks teguriks keel.

Globaalse eestluse mõte, eestluse määra mõiste ja mudel kultuurikehast ja kultuurivoolust võimaldavad valiklähte kõigile meie olukorrast tingitud probleemidele. Vajalik on sidestus, mis meil on väga nõrk ja kui sidevahendid puuduvad, siis puuduvad *need tegurid mis* seovad eestluse globaalses ulatuses, lõpetas kõneleja.

# Keegi ei taha põgenikke

## Taisse saabub Lõuna-Vietnamist 1000 põgenikku kuus

**WASHINGTON — Tais kogutud andmete kohaselt põgeneb kommunistlikust Lõuna-Vietnamist igas kuus umbes tuhat inimest ja katsub väikestel ja sageli merekõlbmatutel paatidel üle Siiami lahe Taisse jõuda, mis asub mitmesaja miili kaugusel. Paljud neist põgenikest hukkuvad ning Taisse jõudnutel on probleeme uue elukoha leidmisega, kuna ükski riiki ei taha neid põgenikke vastu võtta.**

On põhjust oletada, et kommunistid lasevad sageli neil põgenikudel takistamatult maalt lahkuda kuigi neil oleks võimalus neid parema valve juures takistada.

**Kalkuleeritakse, et põgenikud on rahulolematud elemendid, kes tekitavad kommunistidele palju tüli ning kellede vanglatesse ja töölaagritesse paigutamine tekitab raskusi,**

kuna need kohad on vangidest ülekülastatud. Kas see seletus tõele vastab, on omaette küsimuseks.

Põgenikud satuvad Taisse jõudmisel uute probleemide küüsi, kuna Tai ei taha enam vastu võtta põgenikke ning on saatnud juba mitu suuremat laeva merele tagasi. Põgenikud mainivad, et umbes üks kolmandik põgenikest jõuab üle mere Taisse,

**kuna teised hukkuvad merel tormide tulemusena või nälja tagajärjel.**

# Kommentaarid

**Kanada opositsiooniparteid** ja ajakirjandus on teinud oma kritiseerivate sõnavõttudega ja pikkade artiklitega kahtlemata palju kahju Kanada Royal Canadian Mounted Police'ile, kes täidab Kanadas föderaalpolitsei kuid selle kõrval ka julgeoleku- ja poliitilise politsei ülesandeid. Kuid selle kritiseerimise kampaanial on ka mõningaid positiivseid külgi, kuna RCMP ründamise tulemusena on politseivõimud endi kaitseks sunnitud avalikult seletama, millised olid need operatsioonid, millede eest nad praegu armetult sarjata saavad.

Ning politseivõimude paljastused näitavad, et Kanada igapäevase elu telgi taga toimuvad valgustkartvad operatsioonid, millede olemasolust tavaline kanada kodanik ei oska undki näha. Peamisel on siin tegemist olnud kommunistide ja teiste pahempoolsete ringkondade, grupeeringute ja terroristide plaanide ja kavatsustega Kanada demokraatliku riirikorra õõnestamiseks ning pahempoolsetele ideoloogiatele eesotsas kommunismiga tee rajamiseks.

Nii selgub RCMP paljastustest, et RCMP korraldas läbiotsimise ühe Quebeci pahempoolse pressiagentuuri ruumides sel põhjusel, et need ruumid olid kujunenud pahempoolsetele terroristidele kohtumiskohaks, kus isegi arutati nende isikute nimesid, keda tuleks mõrvata. Ning RCMP ei tee sellest saladust, et ta pidas mõne aasta jooksul silmas Kanada sotsialistide parteid NDP-d, kelle raamides oli kujunenud pahempoolne Waffle nimeline aktivistide grupp, kuhu kuulus trotskiste, maoiste ja puhtaid kommuniste, kes plaanitsesid parteis hakata domineerivat osa mängima ning pääseda NDP kaudu Kanada poliitilisele võitlusväljale. Selle grupi üks juhte mainis möödunud nädalal toimunud televisioonisaates mürgiselt, et RCMP on takistanud oma operatsioonidega ja spioneerimisega demokraatlikku protsessi Kanadas. Teiste sõnadega: RCMP paljastas selle pahempoolse rühmituse tegevuse, kes tahtis hakata Kanada siinset elu häirima ning Kanadas poolkommunistlikku või kommunistlikku diktatuuri rakendama.

Kui RCMP-d peetakse vajalikuks tema riigikaitseliste operatsioonide pärast nii ägedalt atakeerida, siis peaks RCMP minema kaugemale ja tegema veelgi suuremaid paljastusi, kuna paljud RCMP poolt kogutud andmed on veel päevakorrale toomata. Avalikkuse ette ei ole toodud ka neid andmeid, mida kogus Kuninglik Komisjon mõnede kanadalaste põrandaaluse tegevuse kohta pärast Gouzenko afääri. Nende kanadalaste nimesid ei taheta avaldada, kuna see võivat häirida neid inimesi, keda komisjoni rapordis mainitakse. Kuid sealjuures unustatakse, et nende isikute nimede mittеavaldamine ning nende tegevuse varjamine *häirib veelgi rohkem neid inimesi, kes on head kanada kodanikud* ja nõuavad riigivaenlaste ning demokraatliku süsteemi vastaste paljastamist.

*

Austraalias möödunud nädala vahetusel toimunud parlamendivalimistel sai oma töölisparteiga teistkordselt suurelt lüüa Austraalia endine peaminister ja töölispartei juht Gough Whitlam, kes sooritas balti rahvastele karuteene, andes 1974. aastal Balti riikide inkorporeerimisele N. Liitu de jure tunnustuse. Selle otsuse tühistas Whitlami järele võimule tulnud liberaalide partei juht Fraser, kes osutus ka seekordsetel valimistel võidukaks ning võttis balti rahvastelt selle murekoorma, et Whitlam võimule tulles annab uuesti tunnustuse vene okupatsioonile.

Gough Whitlam oma kontroversiaalse käitumisega näitab kui upsakas ja ülbeks võib muutuda üks poliitik, kellel puuduvad sisemised tõekspidamised ning arusaamised rahvaste vabadusest, enesemääramise õigusest ja rahvusvahelistest vahekordadest. Whitlam deklareeris 1968. aastal, et tema töölispartei järgneb

(Järg. lk. 3)

## VALVEARST NÄDALALÕPUL

**17. ja 18. dets. on valvearstiks dr. Sauks, tel. 461-0912.**

## Quebecile ei anta Ühendriikidest laenu

NEW YORK — New Yorgi Wall Streeti pankurid andsid Quebecile möödunud laupäeval tõsise hoiatuse. Üks Chase panga juhtivaid tegelasi mainis, et Quebecil on ainult siis võimalusi vajalikkude summade saamiseks kui Quebec ei lahku Kanadast. Ning ühe suurema kindlustusseltsi esindaja väitis, et Ühendriikide rahaasutused ei laena Quebecile raha, kuna raha ei liigu nendesse kohtadesse kus valitseb ebastabiilne olukord ning tulevik on tume. Ühendriikide rahameeste reaktstsiooni kutsus esile Quebeci finantsminister Parizeau, kes mainis, et Quebec tahab eeloleval kevadel laenata suuremaid summasid New Yorgi rahaturult.


**TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST**

**oma panusega EKN-ule Kanadas!**

958 Broadview Ave.,
Toronto, Ont.
M4K 2R6



**ESTO MUTUAL FUND, LTD.**

Aktsia hind reedel, 9. dets. $5.72

Walwyn, Stodgell, Cochrane Murray Ltd

145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8.

Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812



KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS

**H. LATER & CO. Ltd.**

"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja
653-7816



**H. KIRIK**
Insurance Agency

**KINDLUSTUSED**

23 WESTMORE Dr., Suite 206
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622


## Kommentaarid

(Algus lk. 2)

Inglismaa ja Lääne-Saksamaa sotsialistide eeskujule ning ei anna oma tunnustust Eesti inkorporeerimisele. Samasuguse deklaratsiooniga tuli ta välja ka 1974. aasta kevadel. Kuid hiljem samal aastal andis Whitlam vene okupatsioonile ja Balti riikide inkorporeerimisele oma tunnustuse, mainides 1974. aasta 1. oktoobril New Yorgis, et see tekitab asjatut pinevust Austraalias ning võib-olla ka Ühendriikides ja Kanadas kui inimesed taotlevad sellist õhupeegeldust nagu seda on riiklik iseseisvust Eestile, Lätile ja Leedule.

Jääb arusaamatuks, miks Whitlam muutis mõne aasta jooksul oma seisukohti ja miks Paulusest sai äkki Saulus. Millised olid need võtted, millega Moskvast Whitlami mõjutati? Milliseid lubadusi talle anti ja kuidas teda meelitati? Need küsimused jäävad vist vastamata, kuna ajalugu on teinud Whitlami kohta oma otsuse ning visanud ta oma osa läbimänginud poliitilkute kolikambrisse.

AMI

# Fashismis kahtlustatud ühingud suletakse

## Kohtuprotsessid Soomes mitme organisatsiooni vastu

**STOKHOLM (EPL) — Soome siseministeerium on katkestanud nelja natsismis kahtlustatud organisatsiooni tegevuse. Nende vastu alustatakse lähemal ajal kohtuprotsessi Naantali raekohtus.**

Tegevuse katkestamine on ajutine. Kohus otsustab, kas organisatsioonid jäävad suletuks või mitte. Organisatsiooni süüdistatakse Soome ja N. Liidu 1947 Pariisi rahulepingu rikkumises. Selle lepingu järgi on Soomes keelatud „fashistlikud organisatsioonid", samuti sõjalise väljaõppe andmine teistele kui Soome sõjaväes teenivatele isikutele.

Organisatsioonid on Turu Vaimuteaduse Selts, Isamaa ja vabadus, Pegasos-Selts ning Isamaaline Rahvarinne. Kõigi nende esimeheks on ärimees Pekka Siitoin Naantalist.

**Siitoin'i kodus teostati juba kolmas läbiotsimine ja politsei kuulas üle tema ja ta lähema mehe Juhani Lehtose.**

Politsei uurimused on näidanud, et nimetatud organisatsioonid on Turus ja mõningates teistes kohtades Soomes arendanud tegevust, mis on vastuolus Pariisi rahulepinguga. Vähemalt Isamaaline Rahvarinne on korraldanud oma liikmetele väljaõpet relvade käsitamises, mis on rahulepingus keelatud.

See organisatsioon, mille eesmärgiks on mõjutada Soome poliitilist elu, on organiseeritud sõjaväe viisil nii relvastumise, sõnakuulelikkuse kui ka jagudesse jagunemise suhtes. Tegevuses on ka kasutatud ameti- või sõjaväevormi taolist riietust ning auastmeid osutavaid märke.

Sama organisatsiooni üks liige saatis septembris postiga lõhkelaengu kommunistliku noorteorganisatsiooni „Soome demokraatlike noorte" Vaasa piirkonnaorganisatsiooni büroosse.

**Augustis oli sama organisatsioon kavatsenud korraldada demonstratsiooni Kotka linnas, kuid siseministeerium keelas selle ära.**

Siseministeerium tegi oma otsuse pärast seda, kui asja oli arutatud ka valitsuses.

Nimetatud neljas organisatsioonis on liikmeid kokku mõnikümmend. Nad on esinenud tihti haakristi tunnustega ning levitanud rahvussotsialistliku sisuga kirjandust ja lendlehti. Nende organisatsioonide poolehoid Soome poliitilises elus on seega ligikaudu olematu.

Soome siseminister Eino Uusitalo (keskerakond) ütles ajakirjanikele, et nimetatud organisatsioonide tegevust on jälgitud paar aastat. Viimaste kuude jooksul on nende tegevus muutunud niisuguseks, et siseministeerium pidi Pariisi rahulepingu alusel teatud sammu astuma. Siseminister rõhutas, et taolisi jõude on Soomes „eriti vähe, kuid meie peame olema ikkagi valvel".

Soome ja N. Liidu vahel 19. septembril 1944 sõlmitud vaherahulepingu alusel, millest suur osa on võetud sisse Pariisi 1947 rahulepingusse, suleti neli päeva pärast vaherahulepingu sõlmimist Soomes rohkem kui 400 „fashistlikuks" või rahvuslikuks tembeldatud organisatsiooni.

**Nende hulgas olid kõik rahvussotsialistlikud organisatsioonid — ultraparempoolse erakonna Isamaalise Rahvaliikumise kõik organisatsioonid, kõik Akadeemilised Karjala-Seltsid ning teiste hulgas ka Helsingi Eesti Selts.**

Hiljem samal aastal suleti kaitseliit, mis samuti tembeldati vaherahulepinguga vastuolus olevaks.

EPL/ER


GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET, OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135


# „Kreeklannast" eesti kunstnik

**Eestlased Connecticutis ega mujal maailmas ei teagi, et sealses osariigis töötab juba kauemat aega üks andekas eesti päritoluga naissoost maalikunstnik. Tema avastamine tuli juhuse tõttu ühe kunstiarmastaja isiku poolt.**

Lugu juhtus järgmiselt. Ühel tavalisel raamatukogu külastamisel Willimanticus Conn. tõmbasid avara lugemissaali kunstinurgas väljapandud maalid tolle isiku tähelepanu endale. Nende hulgas köitsid teda eriliselt valged roosid, mis vastasid tema kunstimaitsele. Lugenud pildi alt äärelt autori tuhmilt märgitud kreekapärase nime, Irene A. Gianopoulos, otsustas ta selle maali omandada.

**Paar päeva hiljem toimus kunstnikuga kohtumine samas ruumis.**

Ingliskeelse tervituse järele küsis kunstnik: „Are you an Estonian?" — „Yes, but how do you know it?" saab ta vastuse. Selle peale vastab kunstnik selges eesti keeles: „Teie eestipärase nime järgi, sest ka mina olen eestlane. Et ma teile võõrana tundun, tuleb minu kreekapärasest nimest, kuna olen abielus kreeklasega."

Jutlemisel Irene Gianopoulos, neiuna Adamov, avaldas oma eluloost järgmist. Ta on apostliku õigeusu preestri tütar, sündinud Tartus, kus isa pidas preestriametit. Ta mõlemad vanemad on eestlased. 1944. a. sügisel põgenes ta koos vanematega Rootsi, kus alustas õpinguid Stokholmi rootsi algkoolis.

**Mõne aasta pärast asusid nad elama Oslosse, kus noor Irene jatkas õpinguid sealses alg- ja keskkoolis.**

1952. a. õnnestus neil pääseda USA-sse, kus tulevase kunstniku koolitee jatkus New Yorgi keskkoolis. Selle lõpetamise järele kasvas temas eriline huvi kunsti vastu. Tegelikult oli see juba alguse saanud algkooli vanemais klassides, mil ta harrastas pliiatsijoonistusi ja tegeles vesivärvidega. Eriline tõuke ja kutsumuse andis aga talle New Yorgis kunstimuuseumide ja kunstigaleriide külastamine, mis võrratult ergutas ta kunstiannet ning ta otsustas maalikunsti õppima hakata New Yorgi Ülikooli kunstiosakonnas (Fine Art). Selle lõpetamise järele 1958. a. asus ta elama Conn. Stafford Springs väikelinna oma kunstiloomingu viljelemisele. Ühtlasi jatkab ta praegu ka edasiõppimist kunstiklassis Rockportis, Mass.

**Irene Gianopoulos kõneleb aktsendivabalt eesti keelt, mille ta on õppinud oma vanemailt, kellega ta kõneleb ikka eesti keeles.** Ka on tal eestikeelne sõnatagavara küllaldane, vaatamata sellele, et tal on olnud vähe kokkupuutumisi eestlastega. Peale eesti ja inglise keele valdab ta enam-vähem rahuldavalt rootsi ja norra keelt. Tema isa, ülempreester Adamov, teenib juba aastaid Willimanticu apostliku õigeusu Holy Trinity kogudust.

Kunstnikul on nüüd eriline soov midagi pakkuda oma loomingu alalt ka eestlastele.

VES


**JÕULUD LÄHENEVAD**

Sooritage oma jõuluostud varakult! Meie äris on igale midagi sobivat kingiks soodsalt. SAADAVAL nii peoks kui äripäevaks maitsvad pagaritooted, singid, lõiked, suitsukalad, juustud, heeringad jm. ROONEEME LEIVAD.

TELLIGE JÕULUSINGID JA SUITSUKALKUNID VARAKULT!

Saunakapad ja saunatarbed

**SCANDIA DELICACIES**

2½ Manor Rd. E., Toronto — Tel. 489-0162
Avatud esmasp. 10—5, teisip. ja kolmap. 9—6, neljap. ja reedel 9—8, laup. 9—4.



**KAASMAALASED**

Laenu vajaduse korral kasutage Toronto Eesti Ühispanga madalaid laenuintressimäärasid.

**HÜPOTEEKLAENUD 9,5% aastas**

Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised.

**PERSONAALLAENUD 10,2% aastas**

Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD!


## AABS'i balli tulu 1400 dollarit

Ühendriikide humanitaaralade toetusfondist on antud Lõuna-Illinoisi ülikoolile $60.495.00 pluss $17.497.00 professor Straumanise kaheaastasele projektile balti draama märkustega varustatud bibliograafia koostamiseks. Seda loeme AABS uudislehe novembri numbrist. Samas teatatakse, et neil, kes oskavad vähemalt ühte baltimaade keelt (s. o. eesti, läti või leedu) ja kes soovivad edasi õppida (graduate studies) Lõuna-Illinois'i ülikoolis, võivad saada assistendi koha ($3.148 aastas) pluss õppemaksust vabastamine. Informatsiooniks kirjutada: Dr. Alfreds Straumanis, Department of Theatre, South Illinois University-Carbondale, IL 62901.

The American Council of Learned Societies (ACLS) on valmis andma toetust 300—1.000 dollarit Ida-Euroopa keelte õppimiseks. Seda võivad saada nii õpetlased kui ka need, kes õpetlasteks tahavad saada (graduate students). Tähtaeg: 1. veebruar. Sooviavalduse vormi nõutamiseks kirjutada: Office of Fellowship and Grants. ACLS, 345 E 46th Street, New York, N. Y. 10017.

Sama AABS uudisleht teatab veel, et oktoobrikuus Torontos peetud AABS'i ball Harbour Castles jättis 1.200 dollarit (tegelikult lähemale $1400) puhast kasu. Samal nädalalõpul New Yorgis peetud akadeemiline ball oli küll esinduslikum seetõttu, et laitmatult esinenud (frakkides jne.) eesti noored „graatsiliselt ja täpselt" esitasid vanu akadeemilisi tantse, kuid puhaskasu oli (ainult) $100.

Professor Ivar Ivask on valitud AABS'i järgmise aasta presidendiks.

E. A.

## Kanada juudid toetavad Shtsharanskit

Kanadas tehakse erakordselt suuri pingutusi, et vabastada N. Liidu vanglast tuntud dissidenti Anatoli Shtsharanskit, keda venelased süüdistavad spioneerimises Ühendriikide salaluureagentuuri CIA kasuks. Torontos York ülikoolis korraldasid Shtsharanski küsimuse tulipunkti tõstmiseks 10 üliõpilast 11 päeva kestnud näljastreigi ning Kanada mitmekultuurilisuse minister Norm Cafik kinnitas, et Kanada föderaalvalitsus esitab N. Liidu presidendile Brezhnevile soovi Shtsharanski vabastamiseks ning tema Kanadasse saatmiseks. Shtsharanski on rahvuselt juut ning tema huvides on Kanadas tõhusat tööd teinud siinsed juudid ja juudisoost üliõpilased.

**Detsembri esimesel nädalal ilmus Salme Ekbaumi koostatud ja toimetatud raamat „Ühistegevus on päike". Pildil kirjanik S. Ekbaum koos raamatu kujundaja Vello Hubeliga raamatute müügilaua juures.**

Foto: Vaba Eestlane


**VABA EESTLANE**
**kaks korda nädalas**

| | Maksab Kanadas: | Väljaspool Kanadat: |
|---|---|---|
| Aastas | $30.— | $32.— |
| Poolaastas | $16.— | $17.— |
| Veerandaastas | $ 9.— | $ 9.50 |

KIRIPOSTIGA

| | Kanadas: | USA-s: |
|---|---|---|
| Aastas | $48.— | $53.— |
| Poolaastas | $25.50 | $27.50 |
| Veerandaastas | $13.50 | $15.— |

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $62.—, poolaastas $31.50, veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

*Tellimine saata:*

**VABA EESTLANE**
**P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.**
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

OMA UNUSTAMATA ARMAST ABIKAASAT, ISA JA POEGA

## dr. REIN RÄTSEP'at

sündinud 30. detsembril 1942 Tallinnas
surnud 12. detsembril 1977 Sault Ste Maries

leinavad

ABIKAASA lastega
EMA ja ISA

---

KODUKÜLA NAABRIT JA KAUAAEGSET VALLAVANEMAT

## RICHARD TOHVRI't

sündinud 12. jaanuaril 1900 Emmastes, Hiiumaal
surnud 14. detsembril 1977 Torontos

mälestavad

Sulle saab küll minu armust,
sest mu vägi saab nõtruse
sees täie võimuse.
2 Kor. 12:9

AADU ja AADE ALFRED
ENN ja WENDY ALFRED
EINO ja TAIMI ALFRED
ARVO ja NANCY ALFRED
HANS ja MARIANNE ALFRED

---

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST

## dr. REIN RÄTSEP'at

mälestavad leinas

HILJA
AIDA

---

Avaldame sügavat kaastunnet ILSE ja BERNHARD RÄTSEP'ale nende poja

## dr.med. REIN RÄTSEP'a

ootamatult lahkumise puhul

LUDVIG GLAASER perekonnaga
JÜRI JUURAND perekonnaga
TAMMI RUUTOPÕLD perekonnaga
ENN TUNDO perekonnaga

---

ARMAST

## REIN RÄTSEP'at

mälestavad leinas

LIA ja UNO ANDRUSSON
EVA ja NICHOLAS KALM
AINO ja ERIK THOEN perekonnaga

---

ARMAST SUGULAST JA HEAD SÕPRA

## BERNHARD LIGE

surnud 12. detsembril 1977 Baltimore's

mälestavad sügavas kurbuses

Armas on Jehoova meelest
tema vagade surm.

JOOSEP LIGE perekonnaga
EDUARD HOLSMER perekonnaga
AADU ALFRED perekonnaga
HERBERT MADRUS perekonnaga

---

KALLIST

## LUISE KOBIN'at

mälestavad

SALOMEJA ja PRANAS PARGAUSKAS

---

ARMAST SÕPRA

## ALFRED KÄÄRAMEES't

mälestavad kurbuses

HARTVIG VANASELJA perekonnaga
JULIUS VANASELJA perekonnaga

---

Südamlik tänu kõikidele sugulastele ja sõpradele, kes minu armsa abikaasa, meie kalli ema ja õe

**HILDA KOPPEL'i**

leinateenistusest osa võtsid, lahkunule nii palju lilli tõid, meid meeles pidasid ja ajalehtedes kaastundavaldusi avaldasid. Täname südamest piiskop Karl Raudsepp'a ja praost Oskar Puhm'i, kes kirikus teenistusi pidasid ja südamlike ning soojade sõnadega lahkunut austasid. Suur tänu „Cantate Domino" lauljatele, kes nii südamlikult oma auliiget ilusate leinalauludega jumalaga jätsid ja lahkunu kõrval lipuga auvalves seisid. Suur tänu pr. Lind'ile, hr. Liivoja'le, pr. Vastopä'le ja hr. Kadak'ale lohutavate sõnavõttude eest leinajaile.

Sügavas leinas

ALEKSEI (SEIA), REIN ja MARE KOPPEL'id
ja VAIKI MELTS

---


4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159

R. S. KANE
Funeral Directors

WILLOWDALE ONTARIO

---

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega.
Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja mõõdukad hinnad.
Tasuta parkimiskoht.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.

467 Sherbourne St., Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1408

---

THE FINNISH PLACE
5463 Yonge St., Willowdale,
Ont. M2N 5S1
(Finch'i lähedal)
Telefon 222-7575

SOBIVAD JÕULUKINGID OSTATE MEILT: suur valik soome klaasi, ilusaid ehteid, küünlaid, küünlajalgu jm.
JÕULUDEKORATSIOONID.
MURDMAA-SUUSAD ja suusavarustus
Võtame vastu tellimisi jõulusinkidele ja -kalkunitele
Pagarisaadused (ka Rooneeme leib) ja delikatessid

---

H. KIVI
INCOME TAX & INVESTMENT CONSULTANT
TEL. 759-3588
50 MUNSON CR. SCARBORO, ONT.

---

THE LAPLAND SHOP

- Suur valik lambanahkseid kasukaid, mütse ja kindaid
- Põhjapõdra-, lamba- (ka autoistmele valmistatuid), samuti karu- ja muid nahku
- Kauneid ja mitmeti kasutatavaid Flokati (põimitud) vaipu, erivärvides ja suurustes
- Muidugi ka laplase riietust ja kinke Lapimaalt
- Pusse ja viltsaapaid

2338 DANFORTH AVE., TORONTO (idapool Woodbine Ave.)
TELEFON 421-2115
Avatud: esmasp.—neljap. 10—6, reedel 10—7, laup. 10—5


## KIRIKUD

**TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS**

Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 18. dets. kell 5 p. l. ADVENDI JUMALATEENISTUS.

Jõululaupäeval, 24. detsembril kaks JÕULUJUMALATEENISTUST: Esimene teenistus kell 3 p. l. Virginia United Kirikus. Teenib piiskop K. Raudsepp. Teine teenistus koguduse tavalises kirikus kell 4 p. l. Teenib koguduse õpetaja.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

### Kolm jõuluõhtu teenistust Peetri kirikus

Pühapäeval, 11. detsembril toimus Peetri koguduse uue nõukogu ametisse seadmine. Õpetaja O. Puhm niihästi oma jutluses kui altariteenistuses selgitas ja süvenes nõukogu liikmete ülesandeisse ning kohustusisse koguduse töös ja õnnistas uue nõukogu koosseisu ametisse. Teenistust kaunistas solistina Irene Loosberg G. F. Händeli ja H. Tobias-Duesbergi laulude esitamisega. Helmi Betlem laulis ühe lahkunu mälestuseks „Muru kasvab mulla peale". Vaimulik Orkestri trio koosseisus Linda Laur, Sarah Pihel ja Stella Triglav Heidi Klamase harpsikordi saatel esitas jõulumeeleolulisi vaimulikke palasid. Rahvarohke teenistus oli tavalisest pidulikum.

Koguduse jõulupuu on 18. detsembril pärast jumalateenistust ja jõuluõhtul — 24. detsembril — toimuvad kolm teenistust: esimene kell 2, teine kell 4 ja kolmas kell 6 p.l. Kõigil teenistusil teenib õp. O. Puhm ning jagatuna kolmele teenistusele on kaastegevad Pühapäevakooli ja leerieelsete koor Margit Viia juhatusel. Noortekoor Lootus Ch. Kipperi juhatusel, Vaimulik Orkestri ansamblid ja solistid Inga Korjuse juhatusel ning solistidena esinevad Helmi Betlem ja Liina Purje. Esimesel pühal teenib õp. U. Petersoo ja solistina esineb Liina Purje. Teisel pühal kell 3 p.l. õp. O. Puhm teenib Taara Puhkekodus, kus on kaastegevad koguduse noored Inga Korjuse juhatusel.

Kuna lume tõttu on autode parkimine raske, siis on soovitav kirikusse tulemisel võimalust mööda kasutada muid transportvahendeid.


EESTI SIHTKAPITAL
KANADAS
meie ühiskonna teenistuses
Eesti Majas
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

---

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

## Kaasahaarav Cantate Domino jõulukontsert

Igal aastal on Peetri koguduse segakoor Cantate Domino oma jõulukontserdiga rõõmu valmistanud vaimuliku muusika sõpradele. Seekordne jõulukontsert tõi jälle kokku arvukalt kuulajaid, kes elasid kaasa jõulumeeleolule, mis väljendub vaimulike helitööde haaravuses.

Cantate Domino laulis Charles Kipperi juhatusel, orelil saatis Inga Korjus, solistideks olid alt Estra Väli-Toompuu, sopranid Elna Libe, Virve Mathias ja Leida Järvi. Koor laulis oma arvukas koosseisus ja jättis oma lauluga hea harmoonilise mulje. Koor on uusi meeslauljaid juurde saanud, keda koor on pidevalt vajanud ja see on tasakaalustanud ka häältegruppe.

Kontserdi avas Estra Väli-Toompuu aariaga J. S. Bachi jõluoratooriumist. Järgnes jõuluosa G. F. Händeli oratooriumist „Messias", mis on koori repertuaaris juba aastaid olnud, aga mitte kunagi ei kaota oma värskust ja kaasahaaravust. Sellele järgnesid kolm jõuluteemalist eesti helilooja te H. Tobias-Duesbergi, J. Aaviku ja U. Kasemetsa laulu.

Esimese osa järel praost O. Puhm pidas palvuse, kus ta käsitles laulu osa, kuna taevadki laulavad Issandale kiituseks ja jutustavad Jumala tarkusest. Taevatähed jutustavad meile rõõmuks ja on juhiseks, et me ei eksiks pimedusse. Ta avaldas tänu Cantate Dominole, selle juhile, solistidele ja neile, kes on kaasa aidanud.

Palvuse lõpul laulis koor „Meie Isa" palve. Järgnes koori poolt esmakordselt lauldav Pierto A. Yoni väga meloodiline „Gesu Bambino" (Jeesulaps), H. Williani „Hodie, Christus natus est" ja viimasena tertsett, duett ja koor „Hõiska, rahvas" G. F. Händeli oratooriumist „Juudas Makkabäus". Viimase usuline vaimustus sisendas igasse tunde kaasahõiskamise soovist.

o

Pärast kontserti toimus kiriku all saalis koori jõuluõhtu. Selle avas esinaine N. Lind, kellele koori poolt anti tilli, mille riimitud saatekirja oli koostanud noor Tiiu Roiser. Kõigepealt oli õhtusöök ja sellele järgnes kavaline osa, kus Tiiu Roiser esitas akordionil „Santa Lucia", sopranid Elna Libe ja Virve Mathias laulsid dueti „Tasa libiseb lund" ja Tiiu Roiser esitas klaveril „Hõbekellad".

Igaaastaseks tavaks on olnud jõuluevangeeliumi lugemine vaheldumisi jõululauludega. Noor Maiu Roiser luges evangeeliumi kuna ühiselt lauldi tuntud jõululaule.

Pärast koori esinaine N. Lind luges ette oma riimitud kõne, kus ta avaldas tänu lauljaile, õpetajaile ja andis koori poolt koorijuhile üle kingituseks suure küünlajala klaverile.

---

◉ Londonis, Inglismaal, suri mereväe vanemleitnant, dr. ing. Karl Kull, sünd. 1893. a. Helmes. Kadunu tegutses tsaariväes allveelaevade insenerina, vabariigi ajal teenis mereväes ja hiljem tollivalitsuses. Oli ka merekooli õppejõud. Põgenikuna viibis Flensburgis, kust asus Inglismaale. Töötas seal meteoroloogia laboratooriumis. Kadunu mattis praost J. Taul.


**KAASMAALASED!**

**Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik**
447-9834

**JAAN ALMER**
**KATUSETÖÖD**
**Tel. 699-5295**
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates


## Rootsi majanduslik prognoos:

# Paranemiseks väikesed väljavaated

**STOKHOLM (EPL) — Lääne-Euroopa konjunktuuriväljavaated on sünged, eriti Skandinaavia osas. Rootsi on ainus riik, mille kaubandusbilanss on viimaste aastate jooksul halvenenud.**

Rootsi sissevedu suurenes 1973—77 18%, samapalju suurenes see Lääne-Saksamaal ja Austrias, Norras koguni 21%. Samal ajal vähenes Rootsi väljavedu 5%, Itaalias see kasvas samal ajal 23%, Austrias 20% ja Norras 19%.

Konjunktuur on paranenud maades, kus elustandard on madal — Lõuna- ja Ida-Euroopas.

**Suurimaks probleemiks Euroopas on töötus, mis on keskmiselt 6 protsenti, noorsoo töötus aga tõuseb selle juures 12%-le ja on eriti kardetav.**

See võib viia äärmuslike poliitiliste liikumiste kasvamisele ja radikaliseerimisele, suurendada kuritegevust ja tekitada noortes passiivsust, mida hiljem raske parandada.

Tööstusmaade probleemiks on, et osa produktsioonist, kus tööjõu tarvidus suur, viiakse üle madalapalgalistesse maadesse, kus tasuvus suurem. Need riigid ise muutuvad ikka enam suutelisteks tööstuse alal võistlema endiste tööstusmaadega.

Lähemal ajal pole lootustki kaotada töötust, kuid tahetakse seda vähendada, Meetodite üle sel puhul vaieldakse.

**Ettepanek, lühendada tööaega — koos muidugi palkade vähendamisega — ei leia töötajate hulgas poolehoidu.**

Investeerimised ei aita palju. Suur osa neist teostatakse ratsionaliseerimise sihiga ja vähendavad veelgi tööjõu tarvidust. Erakapital ei julge investeerida, kuna pidev palkade tõus vähendab loodetavaid võite. Töövõimaluste säilitamise sihiga hoitakse alal vananenud tööstust — kuigi oleks tarvis uuendusi ja liikuvust.

Töölised on umbusklikud uuenduste vastu, nad ei taha kolida uuendustega seoses. Ühiskondlike toetuste tõttu pole töötuse puhul saadav raha ja tööpalk väga palju erinevad.

**Olla töötu on kergem praegu kui varem — aga see ühtlasi pikendab töötust.**

Eriti tumedad on väljavaated tuleviku suhtes — töötus, mis praegu ikkagi on suhteliselt väike — ähvardab kasvada, kui majandusliku produktiivsust ei suudeta tõsta.

# Eesti Päevad sõelumisel

## Kas Rahvuskongressi korraldamisel saavutatakse üksmeel?

**Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuspoliitiline komisjon pidas laupäeval, 10. detsembril koosoleku komisjoni esimehe H. Tederi juhatusel. Koosolekul käsitati peale mõningate jooksvate küsimuste lähemalt 1980. a. Ülemaailmsete Eesti Päevadega ühenduses olevaid küsimusi ja sooviti, et Kanada eestlaskond järgmiste Ülemaailmsete Eesti Päevade heale õnnestumisele kõigiti kaasa aitaks.**

1980. a. Ülemaailmsetest Eesti Päevadest kõneles ÜEP Kanada sihtasutuse esimees T. Tõsine. Ta andis ülevaate 1972. a. ja 1976. a. ülemaailmsete Eesti Päevade suurest rahvuspoliitilisest ja vabadusvõitluslikust tähtsusest. ÜEP '72 pani kuumalt leegitsema meis hõõguva rahvusliku uhkuse. Samasugune ergutav mõju oli ESTO '76-l.

Kuna Eesti Päevad 1980 toimuvad Läänemere kaldal, siis peaks seda ära kasutama.

**Oleks omapärane, kui toimuks kas jumalateenistus või rongkäigu lõpuaktus Läänemere vete kaldal, kust saaks mõttes saata oma lootused ja palved üle mere kodumaa randa.**

Eesti Päevadel on eriline tähtsus eesti noortele. Kuna järgmised Eesti Päevad Torontos korraldamiseie alles 1984. a., siis kas vaheaeg ei ole liiga pikk? Vahepeal peaks noori suuremal määral tõmbama kaasa eesti organisatsioonide juhtimisele, et nad saaksid kogemusi ka suuremate ürituste korraldamiseks.

Ülemaailmsed Eesti Päevad on eestlaste võimsamad suuüritused vabas maailmas. Ja kuna Eesti Päevi ei tule Torontos veel nii pea, on tähtis, et eesti vanemad lähevad Stokholmis peetavatele Eesti Päevadele koos oma perega, et elada kaasa sellele suuüritusele ja näidata eesti noortele eestluse jõudu ja meie rahvuskultuuri.

**T. Tõsise ettekandele järgnenud elavatel läbirääkimistel rõhutati üksmeelselt järgmiste ülemaailmsete Eesti Päevade hea õnnestumise suurt rahvuslikku tähtsust,**

kuigi Kanada eestlaste osavõtt võib olla väiksem, kui see oli Baltimore'i Eesti Päevadel. Juhiti tähelepanu ka mõningatele probleemidele, mis esinevad Rootsis Eesti Päevade korraldamisel. Nii ei ole praegu selgust, kas Ülemaailmne Eesti Rahvuskongress saadakse Rootsis pidada üksmeelselt, või jäävad seal püsima lahkarvamised Rootsi Eestlaste Esinduse (REE), keda Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu on palunud Rahvuskongressi eeltöötöö läbi viia, ja Eesti Rahvusnõukogu ringkondade vahel. Märgiti ka Rootsi elukallidust ja eriti hotellide kõrgeid hindu, mis Stokholmis viibimise teevad kalliks. Eesti Päevade Kanada juhatust paluti astuda samme soodsama hinnaga majutusvõimaluste saamiseks.

Kokkuvõttes soovitati 1980. a. Eesti Päevadest Stokholmis suuremaarvulist osavõtmist ja et Rahvuskongressi asjas jõutakse kokkuleppele selle senistel väljakujunenud alustel läbiviimiseks.

Teise lühiettekande esitas koosolekul Harald Teder Eestlaste Kesknõukogu Kanadas ja Eesti Liidu Kanadas vahekorra küsimuses, märkides mõningaid viimasel ajal esile tulnud nähteid, mida oleks vaja Eesti Liidu Kanadas esimehega selgitada.

**Koosolekul tuli kõne alla ka olukord Võidupüha pühitsemise korraldamisel Torontos.**

Rõhutati, et Võidupüha pühitsemine peab jätkuma väljakujunenud traditsioonidel ja selles asjas tuleb jõuda kokkuleppele ühiselt Võidupüha ja võidutule korraldamiseks.

## Postiametnikud: Kommunistid häirivad postiteenindust

Mõned Toronto postiametnikud, keda amtiühing pani möödunud nädala lõpul ja käesoleva nädala algul streikima, mainivad, et nad ei pooldanud seda streiki, kuid nad pidid sellega nõustuma, et mitte sattuda ametiühingu viha alla. Need isikud, kes ajakirjanikele oma nime tagakiusamise kartuse pärast ei avalda, kinnitavad, et seekordne postistreik Torontos oli organiseeritud postiteeninduses sisseimbunud kommunistide poolt.

---

◉ Kunstnik Helmi Herman esineb kahe maaliga Artist Equiti Association'i näitusel, 1780 Broadway (157 St.), Room 1205, New Yorgis. Näitus on avatud kuni 30. detsembrini, esmaspäevast reedeni kella 11—5 p.l.

## Soomlaste esimene teatriseminar Kanadas

TORONTO (Vapaa Sana) — Kanada soomlaste esimesed teatripäevad — KSK katselise iseloomuga teatriseminar, peeti Torontos viimasest reede õhtust esmaspäeva õhtuni (2.—5. dets.), mis esimeste reaktsioonide järele õnnestus hästi ja täitis sellele pandud nõuded. See tõi kokku 20 aktiivset teatriharrastajat mitmelt poolt Kanadast Vancouverist kuni Halifaxini. KSK algatusel peetud päevade õpetajaiks ja loengute pidajaiks olid Soome Kansallisteateri peasekretär, Helsingi ülikooli teatrikunsti õpetaja Ritva Heikkilä ja endine Tallinna teatri kunstiline juhataja, samuti Stokholmis ja Torontos oma tööd jätkanud näitleja-juhataja Rein Andre. FSC (Finnish Social Club) peetud päevade teokssaamisel tuleb tänada Kanada riigisekretäriaadi mitmekultuuriosakonna toetuste eest, samuti Suomi-Seurat, kes kandis osa kulusid ja FSC-d, eriti selle näitesektsiooni, kes mitmel viisil võtsid osa selle korraldamisega seotud töödest — samuti erilinnadest tulnud teatriharrastajaid, kes kasutasid töö- ja vabaaega sellest omalaadsest sündmusest osavõtmiseks. Peamise õppetöö kõrval oli elavaid vestlusi konkreetseist tulevikukavatsusist.

## Suur tööpuudus ähvardab Sudburyt

SUDBURY — Sudbury piirkondlik nõukogu on esitanud Kanada keskvalitsusele sooviavalduse, et Sudburysse tuleks rajada suurem uraani puhastustehas. Olukord Sudburys on muutunud katastrofaalseks pärast seda kui Inco Ltd. teatas, et ta vähendab oma tööliste arvu 2800 töölise võrra ning Falconbridge Nicel Mines Ltd. mainis, et raskuste tõttu nikliturul on ka tema eelolevaks juuliks sunnitud oma tööliste arvu vähendama 1200 töölise võrra.

---

◉ Rolly ja Arri Jõgimarid, tuntud eestlastest rahvusvahelised artistid, on aktiivselt esinemas. Nad esinesid Belgias Flaami TV-s 14. okt., Hollandis Hilversumi TV-s 28. okt. Saksamaal on nad esinemas Berliinis, Koblenzis, Weselis jne. Elukoht on neil endiselt Hamburgis. Rolly kohtus seal hiljuti filmitähte Roger Moore'i, oma kauaaegset sõpra juba ajast, mil filmitäht ei unistanudki oma suurest karjäärist.


**Soome joogid teie pühadelauale**

FINLANDIA vodka

LAKKA-liköör

STEFFL — originaalne viini laager-õlu

Lähemaks informatsiooniks helistage
**GYAKI AGENCIES**
**Telefon 531-9946**
**Pidude, koosviibimiste ja pulmade puhul nendega varustamine ja litsentsi muretsemine.**

**SOBIVAID JÕULUKINKE:**
◉ JÕULUDEKORATSIOONID ◉ PEWTER
◉ HÕBEEHTED ◉ ROOSTEVABA NOAD & KAHVLID
◉ KLAAS ◉ PLASTIKVAIBAD ◉ LAMBID
◉ VILLASED LINIKUD JA RÜIJUVAIBAD
◉ SUUSAD JA SUUSAVARUSTUS
◉ SOOME JA NORRA SERVIISID ◉ EESTI RAHVARIIDED
**THE SCANDINAVIAN SHOPPE**
**41 Charles St. West,**
**Toronto M4Y 2R4**
**Telefon 964-3416**

**FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN**
**281 DANFORTH AVE. Tel. 463-3331**

MEIL ON SAADAVAL:
**Soome rukkileivad, piparkoogid, lihapirukad, kardemonisaiad, jõulutordid, ploomikoogid, soolalõhe ja palju muud.**
Räägitakse ka eesti keelt.
**Andke jõulutellimised varakult, kuid hiljemalt 22. dets.**
**Ari avatud pühade nädalal: esmasp. 19. dets., teisip. 20. dets. 9—6, kolmap., neljap., reedel 9—8, laup. 8—12.**

**JÕULUD LÄHENEVAD KIIRESTI**
**Tellige varakult suitsusinki, -kalkunit jõululauale.**
**Verivorstid ja valged tanguvorstid.**
**Helistage 425-0450**
**Meil on suures valikus soome j.m. skandinaavia toiduaineid ja delikatesse**
Ari avatud detsembris: esmasp.—neljap. 8—6, reedel 8—8, laup. 8—4.
Ari avatud jõulunädalal igal õhtul 9-ni, laup. 8—2.
**VIKING FOODS & IMPORTS**
**133 Laird Dr., Toronto, M4S 3V5** **Telefon 425-0450**

**AA AMJARV'S SWEETS**
120 ADELAIDE W. 363-9912
COLONNADE 131 BLOOR W. 962-0662 TORONTO
1002 YONGE ST. 922-5346
**Jõululauale ostke AMJÄRVE saadusi:**
JÕULUTORT, JÕULU KASEHALG, STOLLEN
PIPARKOOGID, SHOKOLAADID, MARTSIPANID JM.
**Andke oma tellimised varakult, kuid hiljemalt 19. detsembriks.**

**FINN TASTE BAKERY**
**7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)**
**(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)**
**TELEFON 225-0824**
***Maitsvaid saiu, küpsiseid ja torte teie jõululauale!***
Ari avatud jõulunädalal 20.—24. dets.: teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—4
Aasta viimasel nädalal avatud: kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—8 ja laup. 9—4
Uuel aastal avatud jälle kolmap., 4. jaan. 1978
***Andke tellimised varakult!***

# UUDISEID KODUMAALT

Kohtasin „Dvigateli" tehase komsomoli komitee sekretäri Nikolai Sotnitshenkot tema kabinetis. Sotnitshenko ütles, et tehase kommunistlikud noored on väga passiivsed ja ükskõiksed. Ükskõik mida komitee organiseerib, nad hoiduvad alati sellest eemale. Mitte midagi neid ei huvita. Komiteelt nõuavad ainult lastekodusid ja endile elamispinda. Meil on olemas ametiühingu komitee ja administratsioon, kes niisuguseid asju lahendab. Hiljem aga selgus direktori juures, et ühiselamusse saavad kohad ainult need, keda Komsomolikomitee soovitab.

(Molodjozh Estonij. 3.3.1977)

*

Tallinna Kalinini rajooni siseasjade osakonna kriminaaljälituse inspektor vanemleitnant Nikolai Smolski tegeleb alaealiste kuritegevusega. Alles hiljuti neli poissi peksid ja röövisid kolme meest. Nad käisid mehe taga, keda nad olid otsustanud röövida. Üks poistest lõi mehele pähe, mees kukkus, siis peksid nad teda jalgadega, võtsid ära uuri ja otsisid taskud läbi. Seepeale poisid läksid edasi uut ohvrit otsima. Asja ei ole veel kohtus arutatud.

Röövlitest noorem on 16-aastane ja vanem 20-aastane. Vanem I. Jedemetshenko on juba varem kohtu poolt karistatud.

Teiseks ülesandeks on Smolskil ühendust pidada nendega, kes on oma karistuse kannud ja nüüd viibivad vabaduses. Smolski peab jälgima kuidas ta töötab, kuidas õpib, kellega sõbrustab, mida teeb vabal ajal.

(Molodjoz Estonij, 16.3.1977)

„TEATAJA"

*

Seni on kodumaal sealiha tootmist edendatud peamisel sigade arvu suurendamisega, kuna vähe on tähelepanu pööratud nuuma intensiivistamisele. Siiani olevat nuumsigade massi-iive tõusnud päevas 400—500 gr ega pole näidanud tõusutendentsi. Mõnelpool olevat see veel madalam. Nüüd on aga leitud, et tegelikult olevat sigade bioloogiline kasvuvõime veelgi suurem ja võivat õigesti toitmisel tõusta kuni 700—750 gr piiridesse. Ja selle suure iibe saavutamiseks polevatki muud vaja, kui täita zootehnika põhinõudeid.

*

Sel suvel juhtus nii, et kolm meest, kes olid enne joonud, jõudsid tund enne südaööd Võsu baari. Puhvetipidaja Meeli Zahhartsenko müüs neile kolm pudelit „Vana Tallinna", millest küllalised ühe jõid samas ära ja kaks võtsid kaasa. Seejärel hakkasid mehed sõitma mootorrattaga Käsmu poole. Ent see, kes võttis juhtrauad pihku, ei suutnud neid enam kindlalt hoida: ta sõitis tee vasakule poolele ja põrkas kokku vastutulnud sõiduautoga. Mootorrattajuht sai surma, kaasasõitjad viidi haiglasse.

*

Hiljutise suure juubeli puhul korraldati näitusi kergetööstuse ja kohaliku tööstuse toodangust. Sellejuures on antud ka „informatsiooni" kuivõrd suure eduga on tööstus arenenud. Nimetatakse, et „näiteks nahkjalatseid valmistati meie vabariigis 1940. aastal keskmiselt 0,6 paari iga elaniku kohta, mullu 4 paari, 1980. aastal aga kavatsetakse toota juba 6,4 paari." 1940.. aasta arv peab küll vastama olukorrale siis, kui venelased olid Eesti turu juba tühjaks teinud. Niisama kiiresti olevat kasvanud ka sukkade ja sokkide ning trikoopesu toodang, aga vot, kaupa ei ole saadaval.

*

Aegviidus asub kena söökla ja seal lähedal Nelijärvel kohvik „Päkapikk". Viimase poolteise aasta jooksul on kohalik miilitsainspektor korrarikkumise pärast sööklas kinni pidanud üle 50 inimese. Teist samapalju joobnud mehi on ära korjatud alevi tänavatelt, raudteejaamast ja mujalt lähikonnast, kuid ka nemad olid end purju joonud nimetatud kohvikuis. Seal müüakse ka alaealistele kohvikus õlut, kuni 20 pudelit korraga. Seaduse vastase müügi pärast on tehtud puhvetipidajale Lelili Rohtlale kolm protokolli ja puhvetipidajale Olga Udalovile kaks protokolli. Lisaks lubamatule müügile, on söökla töötajad eesotsas oma juhatajaga võltsinud ka alkoholimüügi lubasid.

*

Juba möödunud sügisel hakkas Eestis kehtima määrus, et rahvapidudel ei tohi müüa mingisuguseid alkohoolseid jooke. Kohalikel ametiasutustel peaks see teada olema. Ometi andis Hiiumaa rajooni täitevkomitee veel sel suvel loa müüa Kärdla pargis rahvapeol alkohoolseid jooke, veini ja konjakit. Hiiumaa tarbijate kooperatiiv omalt poolt ei pidanud loal märgitud müügiajast kinni ja jättis oma vara valveta. Tagajärjeks oli, et poisikesed murdsid öösel ajutisse kioskisse sisse ja varustasid end ise nii jookide kui ka sigarettidega.

## Eesti vabaduse ja eestluse eest

Hiljuti tähistatud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas 25. aasta juubeliks ilmus 58-leheküljeline broshüür „25 aastat Eestlaste Kesknõukogu Kanadas", alapealkirjaga „Eesti vabaduse ja eestluse eest".

See on väga arvuka kaastöölistega väljaanne, mis avatakse president K. Pätsi viimse läkitusega eestlastele, Järgnevad aupeakonsul I. Heinsoo ja teiste eesti organisatsioonide tervitused erimaadelt.

Edasi on Ü. Petersoo „Eestlaste Kesknõukogu Kanadas põhimõttelised alused ja töö", E. Salurand „25 aastat kesk- ja võitlusorganisatsiooni", piiskop K. Raudsepp „Kirik meie vabadusvõitluses", A. Kippar „Võitlus inimõiguste eest okupeeritud Eestis", H. Teder „Suhtlemine okupeeritud kodumaaga", L. Leivat „Belgradi konverents", K. Arro „EKN valitud esindusena", H. Lupp „Eesti Sihtkapital Kanadas", W. Pent „Balti Õhtud Ottawas", M. Puhvel „Meie kultuuriline eneseteostus ja vabadusvõitlus", A. Viirlaid „Raamat — relv", E. Kiilaspea „Noorte Aasta", H. Ründva „Tühjas klassiruumis", E. Aleve „Gaid ja skaut käsikäes", P. Möldre „Eestlased ja Kanada ühtsus", R. Antik „Eesti Keskarhiiv Kanadas", K. Jõgi „Rahvusvaheline Karavan ja Tallinna paviljon", E. Lepnurm „Eestlased Briti Kolumbias" ja J. Pahapill „EKN töö vajab majanduslikku toetust".

Need kirjutused käsitlevad igakülgselt organisatsiooni elu ja nende eesmärkide poole püüdlemist, milleks on Eesti vabadus. Selle kõrval on vaadatud veel muidki alasid nagu sihtasutust, koole, raamatut jt. Viimase puhul on märgitud, et „Hetkel ei ole meil võitleva sõnana väljaspool eesti ühiskonda kasutada meie kirjanike 33-aastasest loomingust rohkem kui romaan „Graves Without Crosses", kuid okupeeritud kodumaad puudutab siiski ka S. Ekbaumi „Lindprii talu" ingliskeelne tõlge (Farm in Forest). Küll sobinuks EKN raamatuaktsiooni jätkata V. Tominga suurepärase ülevaate teosega „The Sovjet Colonization of Estonia". ja A. Rei „The Drama of Baltic States". Nüüd kus meil on küllaltki nooremaid hea ingliskeele oskusega, tuleks EKN-l ise alustada selliste tööde väljaandmist.

Teine asjalik seletus antakse Eesti Keskarhiivist Kanadas, millest informatsioon on olnud viimastel aastatel nii lünklik, et mitmed organisatsioonid on alustanud paralleelsete organite loomist. Rohkem teateid arhiivi tegevusest võiks näidata, et seal on ruumi paljudele materjalidele ega poleks vaja otsida uusi kohti.


# The Assessment Act

# TEADAANNE KINNISVARADE OMANIKELE JA ÜÜRILISTELE

Kuna The Assessment Act'i hiljutiste parandus te vastuvõtmine viibib, siis hilineb ka hindamiste nimekirjade normaalne tagasisaabumine Ontario omavalitsustes.

Sellega seoses on riigivarade minister Honourable Margaret Scrivener pikendanud kuni 19. jaanuarini 1978 seda tähtaega, mil igaaastane hindamiste nimekiri tagasi saadetakse kõikidele Ontario omavalitsustele, väljaarvatud need omavalitsused, mis asuvad Waterloo omavalitsuse piirkonnas, kus hindamiste nimekirjade tagasisaatmise aega on pikendatud kuni 16. märtsini, 1978.

See tähtaegade pikendamine mõjutab ka seda ajaperioodi, mille kestel omanikud ja üürilised võivad apelleerida oma hindamistele. Tagajärjeks on, et hindamiste nimekirjades esitatud hindamiste vastu Assessment Review Court'i kaebuste sisseandmise tähtaega on pikendatud 19. jaanuarist 1978 kuni 9. veebruarini 1978. Regional Municipality of Waterloo's on kaebuste esitamise tähtaega pikendatud kuni 7. aprillini 1978.

Ministry of Revenue

Ontario

MARGARET SCRIVENER
Minister of Revenue

T. M. RUSSELL
Deputy Minister



**MÜÜA**

**EESTI ENTSÜKLOPEEDIA**

2 viimast annet, nr. 7 ja 8 (välja antud Tallinnas 1976). Hind koos saatekuluga kahelt raamatult $25.-. Kirjutada slt. „Entsüklopeedia"



EESTI KODUS ÜÜRILE ANDA

**2 MAGAMISTOAGA KORTER**

soodsa hinnaga. Rene Boutique, tel. 961-3639, kodus 483-8494


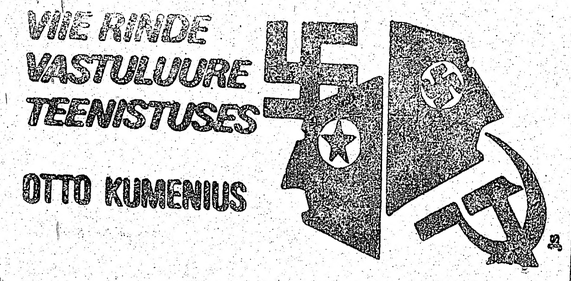


9.

Max S. küsis:

„Mida selles kirjas kirjutatakse?"

„Selles räägitakse muuhulgas saksa sõjalaevade saboteerimisest Katajanoka sõjasadamas. Mul on siin originaalne kiri, kas soovite näha?"

„Ei saa olla, ei saa olla", katkestas Max S. Samas ta muutus näost tulipunaseks, kogu ta keha hakkas värisema ja ta vaatas mind kui meeletu.

„Te olete saanud oma kätte ärakirja!?"

Ma ei vastanud. Minul ei olnud sellest ei originaalset ega ärakirja. Kindluse mõttes olime küll hoolikamalt uurinud tema korterit, aga asjata, ärakirja ei leidunud.

Max Stiernschantz märkas oma seisukorda halvenevat. Kui ülekuulamist jätkasin sain teada, et ta töötas inglaste palgalehel esindajategrupi juhatajana. Ta vahendas teateid torpeedopaatidest ja kõigest muust, mida ta grupp oli teada saanud. Üks raport rääkis motoriseeritud õhutõrjepatareidest, mis mõni aeg tagasi olid viidud teise kohta ja selle järel oli sattunud vene lennukite pommituse märklauaks. Mitmeid õhutõrjemehi sai surma. Venelased polnud aeglased olnud neid teateid kasutama, mida inglastelt said. Stiernschantzi grupi tegevus oli selletõttu eriti ohtlik — mitte ainult sakslastele, kelle liikumist see esmajärjekorras spioneeris, vaid ka soomlasile. Sellest seigast polnud Eileen Dagget andnud informatsiooni oma agentidele.

Jälgisin kohtumõistmist. Max S. sai 12 aastat, proua af Enehjelm 10 aastat vangistust, teiste karistused olid kergemad.

*

Mõned nädalad hiljem, kui olin jõudnud selle loo juba unustada ja töötasin teiste ülesannetega, helistas mu ülem kolonel Rautso mulle ja rääkis, et oli süüdimõistetute pabereid uurides mitu korda mänganud nime Frans Gunnar Erland von Haartman, kes töötas Aero ametnikuna. Tema olime unustanud. Korralduse oli: teda koheselt üle kuulata. Töötades kaheksa kuud selle probleemiga olin läbinisti küllastunud. Aga käsk oli käsk, sellepärast võtsin kõne Aero juhataja Gunnar Ståhliga, kes muuseas oli mu hea sõber ja palusin, et ta annaks oma ruumis mulle võimaluse von Haartmani ülekuulamiseks. Kui astusin Ståhli ruumi, istus seal von Haartman ilmselt närvilisena. Ta oli pedantne, kohusetundelik reisibüroo ametnik, mitte sugugi seda ülemeelikut tüüpi, kui olid varem vahistatud isikud. Von Haartman oli Briti Klubi sekretär ja innukas filatelist, bürooametnik sõrmeotsadest saadik. Vahetasime mõne sõna, mille järele palusin teda tulla minu büroosse. Kui seal istusime ütlesin talle:

„Noh nii, varsti on käes lõunaaeg ja meile mõlemale on kasulik see küsimus võimalikult kiiresti lõpetada."

Ma ei teadnud Hartmanist mitte midagi, kuid olin kord näinud teda lõunatamas Royalis, kus käisin söömas peagu korrapäraselt. Jätkasin:

„Palun teilt vastust ainult ühele küsimusele. Miks te kasutasite püramidooni vahendades oma teateid Eileen Daggetile?"

„Ku... kuidas te seda teate?" purskas üllatunud von Haartman.

Sihtides oma lasku päris umbkaudu olin saanud täistabamuse. Olin varem proua af Enehjelmi üle kuulates saanud selgusele, et grupi liikmed kasutasid salajasel teadetevahendusel püramidooni.

Jätkasin:

„Kuna nüüd teame selles küsimuses teineteise positsiooni, ehk on parim, et kirjutate lühikese seletuse sellest, kellega koos töötasite, kuhu jätsite rapordid, kui palju saite palka ja mida tegite saadud rahaga. Selle järel on asi selge. Te ju teate, et kõik asjaosalised on juba saanud oma karistuse, mistõttu see lisand on ainult vormiline." (Võib-olla olin õel von Haartmani vastu, aga sõjas on kõik vahendid lubatud.)

Ja siis von Haartman, see hallikaskaame, vähe ümaranäoline bürooametnik võttis sulepea ja hakkas kirjutama. Tavaliselt olin mina pidanud ütlema tänusõnu masinakirjutajale, kes mu protokolli oli puhtalt ümber kirjutanud, aga nüüd von Haartman ise kirjutas ja kirjutas. Kuna ma ei tundnud von Haartmani osa selles loos, ei oleks ma teadnud talle küsimusi esitada paljastamata oma teadmatust. Kui seletuskiri oli valmis, ilmnes sellest, et von Haartman ja tema töökaaslased — muuseas mu endine klassikaaslane, olid saanud ülesandeks Aero Rovanieme kontori organiseerimise ja kontrollimise. Lennumatkadel nad olid jälginud saksa lennuliiklust ja teinud muidki tähelepanekuid, mis olid andnud oma sidemehele inglise spionaazhigrupis. Palk oli 1500 Soome marka kuus. Rahad lasti nimeta ja aadressita ümbrikus von Haartmani isiklikku kirjakasti. See oli teretulnud „preemia".

Von Haartman ja kõik teised keda vahistasime, kes töötasid Intelligence Service'i arvel, ei soovinud sugugi teha Soomele kahju. Nad soovisid ainult inglasi aidata, kuna vihkasid Saksamaad ja sakslasi. Nad olid ilmselt väga kergeusklikud arvates, et nende teadete edasiandmine või kahju ainult sakslastele. Nad ei aimanudki, et kui sakslaste Abwehr oleks teada saanud kõigist, millega nad Soomes tegutsesid, neil võinuks väga halvasti minna. Praegu aga Abwehr sai vaid osaliselt „lõhna" ninna mõnest üksikasjast selles ulatuslikus loos. Me võisime tõrjude nende huvi selle vahejuhtumi vastu, kuna soovisime omal jõul hakkama saada. Vahistatud tõeliselt ei mõistnud asjaolu, et inglased vahendasid nende rapordi kohe edasi kõigile neile oma liitlasile, kellele sellest mingil viisil kasu võis olla. Näiteks Max S. ja proua af E. joonistasid plaani saksa mereväe esindaja von Bonini korterist, et võiksid hiljem sinna sisse murda ja fotografeerida salajasi sakslaste kaarte. Kuna kaardikapp valmistati Artekis, mille teenistuses oli arhitekt Max S., siis laskis ta kapi lukule teha kaks võtit. Ei tahaks kuidagi nende üle kohut mõista nii karmilt kui mõistaksin seda Intelligence Service üle, et see võttis oma teenistusse väljaõpet saamata inimesi, lastes neid jooksta otse hundi suhu. Kui need oleksid, meie osakonna asemel, langenud saksa Abwehri kätte, nende saatus olnuks kahtlemata palju rängem. Sõja lõpul nad kõik vabastati ja nad tulid Soome ühiskonda tagasi austatud rahvuslastena!

Max S. loost on mul säilinud veel meene mida hoian oma tööruumis Villa Neguris. See diivan, mille proua af E. mulle vangistamise puhul kinkis, arvates, et tal tuleb olla 10 aastat vangis, tuli minuga koos Hispaaniasse. See on valmistatud Artekis. Samuti Mikael Schilkini allkirjaga varustatud teine mälestusese, ühe küüruga kaameli kuju, ka proua af E. kingitus, on siin. Proua rääkis, et ta oli selle saanud omakorda lord Beaverbrookilt, kes sõja ajal töötas Intelligence Service'i juhataja asetäitjana. Mul on vaja ainult heita diivanile ja tõsta vaade Schilkini dromedaarile kui mul meenub kogu see „inglise lugu" koos oma värvikate üksikkohtadega.

VII

Päevast päeva, tunnist tundi agendid ja volinikud töötasid. Kuigi mingit spionaazhilugu ei tulnudki päevavalgele, võisime arvata, et põrandaalune töö jätkub. Igal hetkel tugevdatakse praegugi julgeoleku teenistust, mis selgesti näitab, et luuretegevus jätkub. Suurriikidel on omaette „informatsiooni- ja julgeolekuarmeed", kelle mehed ja naised peavad lakkamatult sõda. Nende abiks on viimasel ajal arendatud tehnilisi vahendeid, neil on informatsioonimasinate keskus, oma lennukid, luuresatelliidid, eri allveelaevad. Ameerika CIA võib arvestada praegu oma rivis umbes 15.000 aktiivse töötajaga ja venelaste KGB olevat sama suur. CIA kogub suurema osa oma informatsioonist täpsete detailuurimustena, avalike allikate analüüsiga ja nende andmete võrdlemise tulemusena. Umbes viiendik informatsioonist on pärit luuretegevusest.

Venelaste kool kasutab vastupidist menetlusviisi. See usaldab vähem avalikke lätteid. Põhimõtteks on selle asemel autentsete luureandmete kogumine.

(Järgneb)

## ADVOKAADID

**ENN ALFRED**
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

**ADO PARK, LL.B.**
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

**TÕNU TOOME**
**B.A.Sc. LL.B.**
ADVOKAAT — NOTAR
Garvey, Ferris
Suite 3170, South Tower
P.O. Box 56, Royal Bank Plaza
Toronto, Ont. M5J 2J2
Telefon 416-865-0222

## RAAMATUPIDAJAD

**JOHN E. SOOSAAR, C.A.**
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115


© Dr. Ivar Ivask on valitud St. Olaf College'i juures Minneapolises asuva üliõpilasorganisatsiooni Phi Beta Kappa auliikmeks. Ta võttis koos abikaasa Astridiga 16. okt. korraldatud pidulikust talitusest osa ning esines ettekandega sealsel kokkutulekul, kus olid välja pandud ka ta originaaljoonistused viimatiilmunud luuletuskogule „Verikivi" koos teiste must-valgete ja värviliste joonistustega.


# ÜKSTEISEGA LÄBISAAMINE ON TÄHTIS.

## Allpool kirjeldame, mida teeb Ontario selleks, et viljeleda arusaamist inimeste vahel.

Kui meie ühiskond muutub mitmepalgelisemaks, siis võivad kogukondades tekkida vahete-vahel pinevad olukorrad. Meie ülesandeks on abistada üksikisikuid, gruppe ja kogukondasid lahendada võimalikke raskusi ja redutseerida pinevust, mis aitab jõuda suuremale arusaamisele ja vastastikusele lugupidamisele.

Ontario Human Rights Code on rakendatud selleks, et kindlustada õigusi ja väärikust kõigile inimestele vaatamata nende rassile, päritolule, usule, nahavärvusele, rahvusele, esivanematele, vanusele (40—65), soole ja abielu staatusele.

Lisaks sellele, et Ontario Human Rights Commission uurib ja vahendab kaebusi sellistel aladel nagu töölevõtmine, majutamine, avalikud teenindused, töökohtade kuulutused ning siltide ja teadaannete väljapanemine, töötab ta ka paremate suhete rajamiseks kogukondlikul tasemel.

Kogukondlik nõuanne on Ontario Human Rights Commission'i üheks tähtsamaks ülesandeks. Meie katsume maha murda gruppide vahelisi kommunikatsiooni barjääre töötades ühiselt koos agentuuridega, institutsioonidega ja ka kogukonnaga. Meie usume, et kui meie selgitame kõigile provintsi elanikele nende õigusi ja kohustusi, siis saavutame sellega koodeksi sihid ja eesmärgid.

Kui teie vajate rohkem informatsiooni ja abi, siis võtke kontakti oma elukohale kõige lähemal asuva Ontario Human Rights Commissioni bürooga:

HAMILTON
1 West Avenue South
Postal Zone: L8N 2R9
Telephone: 527-2951

KENORA
808 Robertson Street
Postal Zone: P9N 1X9
Telephone: 468-3128

KITCHENER
824 King Street West
Postal Zone: N2G 1G1
Telephone: 744-7308

LONDON
560 Wellington St.
Postal Zone: N6A 3R4
Telephone: 438-7291

OTTAWA
2197 Riverside Drive
Postal Zone: K1H 7X3
Telephone: 731-2415

PETERBOROUGH
267 Stewart St.
Postal Zone: K9J 3M8
Telephone: 743-0361

SAULT STE. MARIE
125 Brock Street
Postal Zone: P6A 3B6
Telephone: 949-3331

SUDBURY
1538 LaSalle Boulevard
Postal Zone: P3A 1Z7
Telephone: 566-3071

THUNDER BAY
435 James St. S.
Postal Zone: P7E 6E3
Telephone: 475-1693

TORONTO
400 University Avenue
Postal Zone: M7A 1T7
Telephone: 965-6841

WINDSOR
500 Ouellette Avenue
Postal Zone: N9A 1B3
Telephone: 256-3611

Ontario Human Rights Commission

Bette Stephenson, M.D., Minister of Labour

William Davis, Premier

Province of Ontario


Ly Parma reisikirju

# Laevasõit Vahemere randadele

IV

## Sõjameeleolust haaratud Iisraelis

Iisraeli jõudmine viib meid kui erilisse häireolukorda. Satud kui *rahumailt püssirohutünni otsa.*

Laevabülletään annab välja erilised hoiatused: „Sadama pildistamine ja binokli tarvitamine laevatekilt on keelatud! Maaleminekuks tuleb läbida passikontroll ja passid ära anda. Laeva dokkimise ajal võivad reisijad kuulda plahvatuse taolisi hääli laevakeres, häireks pole põhjust, sest see on vaid tavaline veealune kaitseprogram, kus sukeldujad („konnmehed") kontrollivad, et laeva ei mineeritaks. Laeva ärasõidu ajaks peavad kõik reisijad politsei ära andma Iisraeli maandumisload, laeva ei lasta lahkuda enne, kui kõik reisijad on kohal ja kontrollitud."

See kõik tundub erakordne, sest senini pole olnud reisijaile mingit kontrolli. Võibolla on see põhjendatud: eelmisel päeval on sadamas olnud tulevahetus politsei ja mingi vastupanugrupi vahel. Mingeid muid restriktsioone sellest meile siiski ei tule, kui et vaid kohapealne politsei kontrollib peale- ja mahaminejaid ja unerahu kipub vahest segama äge paugutamine laevakeres, nagu oleks tegemist mõne suurema parandusega.

Sõjaväemundris mehi näeb igalpool ja õige ohtrasti juba selle tõttu, et sõjaväeteenistus on sundusliik ja kestab meestel kolm aastat ja naistel kaks. Aga ka pärast seda peavad reservsõjaväelased käima igal aastal kordamisõppustel. Iisrael näib olevat nii kaitseks, kallaletungiks kui ka sõjaks igati valmis.

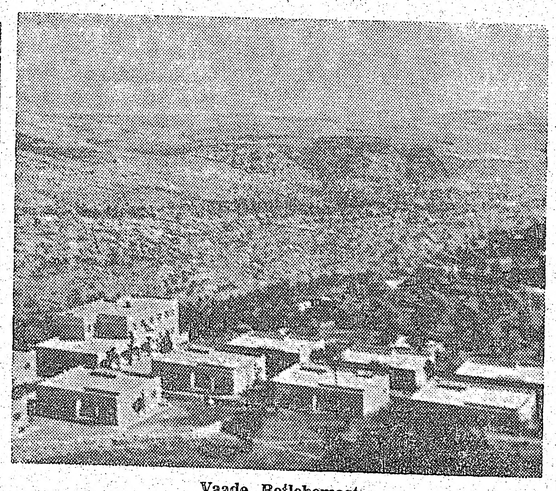

Vaade Betlehemast.

Oleme Haifa sadamas, mis on suur internatsionaalse tähtsusega kaubapunkt, linn ise aga kauni Mount Carmeli jalal on kasvanud juutide tagasitulekuga oma „tõotatud maale" 19. sajandi lõpust alates 250 000 elanikuga tugevaks kaubandus- ja tööstuslinnaks, milles leidub elektrooniliste seadmete ettevõtteid ja rasketööstust.

## Kalliskivid suuremaks tuluallikaks

Iisraeli ekspordi ja peatulualad on siiski vastavalt järjestatult nii: 1) kalliskivid (eksport 8 milj. aastas), kuigi neid Iisraelist ei leita, vaid imporditakse peamiselt Aafrikast, ent töödeldakse ning viimistletakse siin, 2) aed- ja puuvili, 3) turism, ning eksportidest veel 4) elektroonilised seadmed ja arstiteaduslikud instrumendid, 5) nahk- ja valmisriided, 6) mineraalid (sool j.t.). Import siiski kohvi, tee, vürtside, rasketööstus-masinate, TV-de, külmetuskappide, kulla j.m. näol ületab ekspordi ja seda tahetakse piirata.

Turismiala on laitmatult korraldatud, ekskursioonide juhid on hea väljaõppega ja suurte teadmistega, vastuse leiavad igaala küsimustele.

Kristlasele on reis Pühalemaale seotud peamiselt ristiusu sündmustega. Kaks päeva hommikust õhtuni kestva tiheda kavaga viis meid Jeruusalemma, Betlehema, Naatsareti, Tiberiasse ja Galilea järve äärde. Kõik need paigad on seotud piibliliste sündmuste ja Jeesuse elulooga. Reise Pühalemaale on korraldatud väga palju ka meie kaasmaalaste poolt ja sellest on ajalehis põhjalikumaid kirjutisi olnud selle ala suurte teadmistega inimeste poolt. Seepärast jääb seekordselt piiblilik osa puudutamata ja kes kord Pühalemaale reisi teeb, saab iga paiga külastamisel kohapeal põhjaliku selgituse.

## Usk upub äritehingutesse

Tavalisele inimesele, kes oma kujutlusis kipub Jeesuse eluloo mõistmisel jääma ligi 2000 aastat tagasi toimunud olukordadesse, on nagu teatavaks pettumuseks suured turistide hulgad, rahvamurd ja kommertsiaalsus iga nimetamisväärse paiga juures. Jeesuse sünnikoht, hauapaik, Keetsemani aed, Kolgata tee — neis kõigis sooviks vaikset ja ruttamisteta üksiolemist, omaenese tagasivaatavat mõttelendu ja lihtsat palvet, ent selleks seal vaid oma kujutlusis loodud paika otsida oleks asjatu.

JERUUSALEMM on erilaadselt monoteistlike uskudevaheline asula, sest ta on püha linn kristlastele Jeesuse hauakambri ja paljude ristiusu tähiste tõttu, juudid austavad linna läänemüüri, mis on Herodes Suure aegne n.n. „nutumüür" ning käivad seal palvetamas ja muhameedlastele on Jeruusalemm oma mosheega Mekka ja Medina järgmine püha paik. Jeruusalemm on mitmete uskude linn, avatud igaühele.

„Jeesus sündis juudina ja suri juudina — so what?" ütleb keegi. Tõepoolest — mis sest! Oleme siin kristlasena jälgi ajamas ühest suurest eeskujust, inimlikkusest, ta rahvuslikkust või rassikuuluvust arvestamata.

Huvitaval kombel on kõige tugevam kontroll just muhameedlaste pühale paigale minnes, kus läbi otsitakse käekotid ja kõik kaasaskantav. Seda tehtavat relvade sissetoomise kartuses aga ka alkoholi pärast, mida sinna viia ei tohi. Teistkordne kontroll on samalt maaalalt välja minnes, siis ehk juba osaliselt selleks, et midagi väärtuslikku kaasa ei viidaks. Muuhulgas hakkab silma ka see, et moshee esisel väljakul on suur veerenn, kus enne templisse astumist jalad pestakse.

## Jeruusalemmas ja nutumüüril

Juutide „nutumüür", mis on erisoadega meestele ja naistele, leiab paljude poolt külastamist. Juuditarist kaaslase nõuandel kirjutan oma soovi või palve paberitükile ja topin teiste eeskujul müüripragudesse. Samalaadselt toppisime paberiscove või riputasime neid puuokstele buddausu templi juures Hiinas ja Jaapanis kord varem. Kõigi uskude ühine Jumal võtab vastu kõigi oma laste palveid, ükskõik millisel moel nad siis esitatakse.

Elanike arvuga 360 000 on Jeruusalemm Iisraeli suurim linn, elanikest on 80 000 mittejuute, kuna aga külakesest 50 000 elanikuga linnaks paisunud Betlehemas on 90% elanikest kristlased.

Kaks suurt nime on seotud Betlehema kui oma sünnipaigaga: siin sündis Kuningas Taavet ja tuhat aastat hiljem Jeesus Kristus, kelle sünnikoobas on tähistatud sinna peale ehitatud tempiga.

Kogu Jeruusalemma ümbrus on mägine ja ääretult kivine. Ometi on rannapoolne viljakas maariba viimaseni aiandusalaks ära kasutatud ja mäekülgigi on põllulappideks haritud.

„Kui iga turist siit üheainsagi kivi kaasa võtaks, oleks neid siin miljonite võrra vähem", soovitab tuurijuht, kuigi teab, et meist keegi siit kivi kaasa ei võtaks.

(Järgneb)

**Hea klaver on eluaegne investeering!**
Suur valik tänduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.

REMENY

HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West
Toronto, tel. 363-1966


**Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"**

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

# VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 15. detsembril 1977 — Thursday December 15, 1977

# KIREV MAAILM

NEW YORK — Paradiisiaeda tahab uuesti „üles ehitada" üks ameerika miljonär. Asukohana on kõne all Lähis-Ida, kus ka piibliparadiis olevat asunud, kuid samuti üks Lõuna-Vaikse ookeani saar. Lähis-Ida paradiisi ülesehitamine tulevat vaid siis kõne alla, kui seal luuakse kestev rahu. Paradiisiaeda istutatakse troopikataimed, leivapuud ja muidugi ka õunapuud, et Eevadel oleks midagi Aadamatele pakkuda. Samuti paigutatakse paradiisiaeda taltsad lõvid, elevandid ja muud metsloomad. Kavandi autorid arvestavad, et tung paradiisi on suur, seepärast tehakse sinna reservatsioone suure valikuga. Paradiisiaias peab liikuma vaid viigilehtedega ja väljaviskamist ei ole karta, kui ka Aadam Eeva antud õuna ära sööb. Teadagi pääsevad paradiisiaeda vaid nooremas elueas inimesed — umbes nii Aadama ja Eeva taolised.

NEW YORK — Pornograafiliste kookide ja küpsiste pärast protesteerivad New Yorgis 83 tän. ja Columbuse ave. piirkonna elanikud. Ettevõte „Erotic Baker Inc." hakkas neid äsja valmistama ja müüma, kusjuures kõige odavam kook maksab $1.50. Elanikud protesteerivad, et ka lapsed käivad seal pagariäris. Omanik Karen Dwyer ütleb, et lapsed võivad poes käia, pornograafilised küpsetused olevat riiulil kardinate taga.

NAPOLI — Üks austraalane turist sai surma ja ta kaaslane raskeid põletishaavu kui neid Vesuvi tipul tabas välgulöök.

NEW YORK — Seadusest möödahiilimine on Ameerikas tavalisemaid asju ja selle eest ka ei karistata, kui keegi just ei kaeba. Ühes New Yorgi lehes kuulutab mingi ettevõte, mis asub Bend linnas Oregonis: „Valmistage kodus ise omale viina. See on seadusega küll keelatud, kuid huvitav." Vastavat raamatukest täielike juhenditega tellida sealt ja sealt.

DAYTON — Kohtunikul Erwin Kilpatrick'il on raske probleem lahendada protsessil kus käsitletakse abieluasju. See on juhtum, kus mees on abielus mehega, milline abielu on sõlmitud Floridas. Kohtunik ütleb, et nad näivad olevat seaduslikult abielus, aga ta ei saa aru kumb on mees ja kumb on naise osas. Tüli tekkis abielupaaril selletõttu, et üks ei lasknud teist oma elamusse.

CHICAGO — Ussikestega alkoholi hakkab Chicago firma Barton Brands müüd sisse vedama Mehhikost, kuna USA toitlusvalitsus on muutnud vastavaid eeskirju. Tegemist on tekiilataolise joogiga, nimega mezcal. Selle joogi sisse pannakse pudeli põhja juba vanast ajast agaavi-taime ussikesi, mis annavad viinale delikaatse maitse. Seni ei tohtinud ussikestega viina USA-sse sisse tuua, mispärast mezcali pudeli põhjas oli plastmassist ussikene. Nüüd hakatakse aga sisse tooma mezcali tõeliste ussikestega mis pärast napsivõtmist olevat ühtlasi väga maitsvaks suupisteks.

ZÜRICH — Palja istmiku näitamine ei ole nüüd enam Sveitsis karistatav, otsustas sealne ülemkohus. Nimelt oli kohtu all keegi 28-a. naine, kes tülis naabrinaisega oli kergitanud sabad ja näidanud sellele tagumist poolt. Viimane kaebas kohtusse, tuues ette veel asjaolu, et sündmust nägid pealt lapsed, kellele selline teguviis mõjus halvasti. Alamaastme kohus karistas naist paarinädalase vangla ja 200-dollarilise rahatrahviga. Ülemkohus mõistis naise õigeks ja tegi korralduse, et talle 200 dollarit tagasi makstakse, leides, et inimese kehaosad on kõik võrdse väärtusega ja nende demonstreerimine pole mingil juhul karistatav.

### Nõukogud jagavad käitumisnorme

# Kuidas naerda ja nina nuusata

**Tallinnas on äsja ilmunud neljanda, parandatud trükina väga õpetlik raamat: Iina Aasamaa, „Käitumisest" (kirjastus „Valgus", Tallinn 1976). Eessõnas lubab autor pakkuda lugejatele „kommunistlikul moraalil põhinevate käitumisnormide ja -reeglite rakendusi". See muidugi äratab kohe huvi uurimiseks, kuidas erinevad teineteisest kommunistlik ja kodanlik käitumine.**

„Hüljates ekspluataatorite klassimoraali, vastandavad kommunistid vana maailma pahelistele, egoistlikele vaadetele kommunistliku moraali — kõige õiglasema ja õilsama moraali", tsiteerib Iina Aasamaa Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programmi.

Siis hakkab ta esitama selle õilsa moraali rakendusi, mis eitamata ongi väga kasulikud.

**Nii saame näiteks teada, et „nina nuusatakse käratult ja märkamatult ning tingimata taskurätikut kasutades". —**

„Higist nägu ei pühita energiliste liigutustega, vaid tupsutatakse taskurätikuga." — „Naerda ei sobi rõkkavalt ja pärani avatud suuga, nii et igemed ja kõri paistavad."

Veidi vabandavalt ütleb autor, et teoses on „pööratud tähelepanu ka meie elus harva või üksnes paiguti esinevatele puudustele". Näiteks me kodanlike maade elanikud peaksime oma Nõukogude Eestis elavatele sugulastele kirjutades hoolega meeles pidama raamatus antud õpetuse:

„Pole kuigi mõistlik avaldada isiklikke saladusi kirja teel, sest kiri või sattuda võõra isiku kätte." Meie kapitalistlike postkontorites juhtub ju niisuguseid kirja sattumisi võõra isiku kätte märksa harvemini kui N. Eestis.

**Kuid siinjuures julgeb muidu oma Nõukogude ühiskonnale nii solidaarne Iina Aasamaagi esitada järsku kriitikat praeguste olude vastu:**

„Kindel on see, et endast lugupidav inimene ei loe võõrast kirja, ükskõik mis kujul see ka ei oleks. Viisakus ja moraal nõuavad kirjasaaduse respekteerimist."

Ega nüüd muidugi Iina Aasamaa väike protest suuda suurde Nõukogude Liitu sõnavabadust tuua, kuid hea on juba seegi, et puudust, s. o. kirjasaaduse rikkumist tsensuuris on ka seal tähele pandud ja avalikkuse ette toodud.

Võibolla meie, siinpool raudeesriiet elavad, vaatame oma elu liiga lähedalt ega oska alati oma viletsust tähele panna. Iina Aasamaa tahab ka selles suhtes meid aidata. Ta jutustab, kuidas kapitalistlikes maades „on sunnitud praegugi 180 miljonit perekonda peavarjuta või lagunenud hurtsikus oma elupäevi rõõmutult mööda saatma".

**Tõsi küll, jätkab ta, on ka Nõukogude Liidus „korteriolud veel kohati kitsad, kuid see probleem lahendatakse lähemate aastate jooksul".**

Seda peatset lahendust oodates on ajutiselt vaja erilisi käitumisreegleid nendes kitsastes korterites, kus ikkagi lähemad aastad tuleb elada. Neid reegleid õpetab autor peatükis „Kommunaalkorterite naabrid ja majaelanikud".

Ta hoiatab lugejaid: „Ka nina püsti kivinenud ja jäiga ilmega oma korterikaaslastest möödumine ei tee kooselu meeldivaks. Vastupidi — alaline pingulolek rikub tervist ja vanandab kiiremini."

Aga õnneks pole kõik naabrid sugugi mitte nii igavad. Meile, kes siin läänes peame oma „lagunenud hurtsikuis" elama, pakub lohutust, et meie Nõukogude Eestis elavatel sugulastel pole vaja sugugi rõõmutult oma elupäevi mööda saata. Sest nendel on ju seal, „ühise katuse all, veel enam, ühise nelja seina sees", palju, palju naabreid, täis elurõõmu ja huumorimeelt. Kuidas võikski inimene halvas tujus olla, kui ta igal pool näeb toredaid inimesi, kes „kärarikkaid olenguid peavad, tantsivad ja trambivad nii, et alumise korruse laest krohv pudeneb".

EPL

# Valitsusel puuduvad plaanid tööpuuduse kõrvaldamiseks

**OTTAWA — Kanada peaminister Trudeau deklareeris Ottawas parlamendis, et föderaalvalitsusel ei ole mingeid erilisi plaane tööpuuduse ja inflatsiooni vastu võitlemiseks. Peaminister märkis, et tema ja finantsminister Chretien loodavad inflatsioonimäära langemist 6-le protsendile järgmisel aastal.**

Kanadas esinevate majanduslikkude tagasilöökide ja kindla majanduspoliitika puudumise tõstsid parlamendis esile opositsiooniparteide juhid, kes ründasid lakkamatult peaminister Trudeaud ja finantsminister Chretieni.

**Poliitiliseks rünnakuks pakkusid palju materjali viimased statistilised andmed, millede kohaselt hinnad tõusevad 9,1 protsendi võrra aastas** ning töötute arv on paisunud 8,4 protsendile tööliste koguarvust.

Konservatiivide partei juht Joe Clark mainis, et Kanada majandust on viimase kümne aasta jooksul halvasti juhitud ning föderaalvalitsus peaks tarvitusele võtma kindlaid abinõusid majanduselu stabiliseerimiseks. Kui peaminister Trudeau selgitas, millisel määral Kanada valitsus on kulutanud suuri summasid töötaoleku kindlustamiseks, tervishoiuks ja sotsiaalabiks,

**siis kinnitas konservatiivide partei liige James McGrath, et rahvas ei nõua sotsiaalabi vaid töökohti.**

**T. E. S. Täienduskooli jõulupuul oli kavas H. Leivati lastenäidend „Jõulutaadi tulek", kus üheks tegelaste grupiks olid lumehelbed. Pildil usinad helbed tegevuses.**

Foto: Vaba Eestlane

## Jõulud ümber maailma

Torontos on juba mitmel aastal Community Folk Art Council of Metropolitan Toronto poolt korraldatud erirahvuste jõulunäitus pealkirjaga „Christmas Around The World" (Jõulud ümber maailma). Tänavune näitus peeti 3. ja 4. detsembril.

Näitusest võtsid osa Austria, Armeenia, Kroaatia, Hollandi, Filipiini, Soome, Kreeka, Itaalia, Makedoonia-Bulgaaria, Makedoonia, Norra, Poola, Slovakkia, Jaapani, Serbia ja pioneerideaegse Kanada rahvaste esindajad. Eestlased jäid ära juba eelmisel aastal. Tänavu esines kolme lauluga T. E. Segakoor U. Kooki juhatusel.

Näitus oli ka heaks võimaluseks jõuluostude tegemisel kuna iga rahvas pakkus näiteid oma rahvakunstist ja käsitöödest. Samuti jõuludekoratsioone. Kohapeal oli aga võimalus kuulata jõulumuusikat ja laulda jõululaule.

## Noorkommunistide rahutused Roomas

ROOMA — Roomas korraldasid kommunistlikud noored möödunud esmaspäeval suure meeleavalduse, mille laiali ajamiseks politseivõimud tarvitasid pisargaasi. Sõjakate noorte vastu saadetud politseinikud olid varustatud kuulikindlate vestidega. Mürgeldajad purustasid aknaid ja loopisid politseinikke süütepommidega ja kividega. Rooma südalinnas valitses meeleavalduste tulemusena täielik kaos ning demonstratsioonid vaibusid alles siis kui politseivõimud arreteerisid 328 isikut.

## Raymond Ratt 50

Torontos pühitseb 20. detsembril oma 50. aastast sünnipäeva Raymond Ratt, kes on Torontos tegutsenud äritegevuse alal. Raymond Ratti erialaks on olnud mööblikaubandus.

Esindame Durham'i ja ümbruskonda

LINDEN REAL ESTATE LTD. REALTOR

HEINO PÄRNSALU
Broker
Tel. 576-4511
1818 Dundas St. E. Whitby, Ont. L1N 2L4

TEADAANNE

TORONTO EESTI ÜHISPANK

on JÕULUPÜHADE PUHUL asjaajamiseks suletud järgmistel aegadel:

laupäeval, 24. detsembril,
pühapäeval, 25. detsembril,
esmaspäeval, 26. detsembril,
teisipäeval, 27. detsembril 1977

UUEL AASTAL ON PANK SULETUD:

laupäeval, 31. detsembril 1977,
pühapäeval, 1. jaanuaril 1978,
esmaspäeval, 2. jaanuaril 1978

JUHATUS

# Avastuste kasulikkus

**Kolmkümmend aastat oli Peeter korraliku abielumehena oma naist aidanud toidunõude pesemisel. Esiti tegi ta seda puhta armastuse pärast, et kodust tööd omavahel jagada. Hiljem jäi töö tema teha harjumuse tõttu ja viimased aastad on ta seda teinud sunnitöölise vastumeelsusega. Oleks juba ammugi selle jätnud ja kohe pärast sööki istunud päevauudiste juurde, aga naine ulatas tavakohaselt käterätiku nõude kuivatamiseks sellise vaikse ähvardusega, et Peeter pidas paremaks äiksetormi jätta välja kutsumata.**

**See oli igaõhtune talitus ja jäänud püsima veel siis, kui muud abielukohustused kippusid ununema või muutusid iganenuiks. Naine pidas sellest kinni kui ühevääriselt printsiibist kuigi Peeter tundis viimasel ajal ise teatud alaväärisuse tunnet, sest nüüd kus nõudepesu kuulub masinatele, võiks iga naine oma mehe rahule jätta. Muidugi seni polnud nad veel sellist masinat omale muretsenud, Peeter oli pidanud kokkuhoidu tähtsamaks, ja ega neid toidunõusidki polnud palju just pesta. Pealegi pillas naine neid sageli põrandale nii, et need vanad head rootsi taldrekud ja tassid oli peaaegu riiuleilt lõppenud.**

**Ühel õhtul kui millegipärast oli rohkem nõusid kuivatada, pealegi ajal kui ilmatu tähtsad maailmasündmused televisiooniuudistest mürina ja raginaga tuppa tungisid, muutus Peeter pahuraks:**

**„Üks igavene häda nende kuivatamisega! Meil on kuivatusrest, las sindrid kuivavad ise!"**

**Aga naine tegi silmapilkselt selgeks, et rätikuga kuivatamine on väga tähtis osa toidunõude hügieenias.**

**Mõni päev hiljem tuli Peeter ilmselt võidurõõmsa näoga koju.**

**Võibolla võitis Wintariol? mõtles juba naine, aga siis meenus talle, et nad oli otsustanud mitte enam suuremaid võite ootama jääda, vaid leppida selle ühedollarilisega, mille tagab loteriipileti ostmata jätmine.**

**„Tead Anette! Üks tark mees on teinud uue avastuse. Ta leidis, et mitte kunagi ei tohi toidunõusid rätikuga kuivatada. Igasugused viirused, batsillid ja bakterid on kogunenud niiskesse käterätikusse. Niipea kui sellega nõusid kuivatad, asuvad need kohe taldreku pinnale ja jäävad sinna siginema, et siis kui neid uuesti kasutad, uue toiduga sinu siseelundeisse tungida, kus hakkavad hullupööra purustama ja hävitama."**

**Anette vastas juba oma tavakohase:**

**„Mis sa Peeter plärad!"**

**Aga sai siis aru, et ega see pole Peetri enese leiutis ja jäi tõsiselt mõtlema:**

**„Võibolla on sel targal mehel õigus! Kindlasti on! Ja mina olen tahtnud neid alati kohe kuivatada!"**

**„Ja mina olen pidanud neid alati kuivatama!"**

**Sellest päevast alates pandi nõud serviti restile kuivama. Köögi käterätikud aga seisid unustatuina — vähemalt nii kaua kui mõni uus mees ei avasta, et bakterid võivad toaõhus ka serviti kuivavale taldrekule omale pesa teha.**

**Aga Peeter oli oma ametist vaba, sõi kõhu täis, läks istus tugitooli, sirutas jalad lauale ja vajutas nupule, ikka ühelt jaamalt teisele, kuni selle õige leidis. Anette pesi nõusid ja ei tundnudki, et ta üheõigusliikkus kannatanuks. Maailma elu muutub paremaks iga uue avastuse läbi.**

**JUTU JUKS**

# RCMP kahtlustas NDP partei vasakut tiiba

## CBC produtsent andis vene salakuulajatele andmeid Waffle grupi kohta

**Ontario kohtuminister Roy McMurtry tegi parlamendis teatavaks, et Kanada föderaalpolitsei pidas 1970—1973. aastatel teravalt silmas Kanada sotsialistide (NDP) parteid, kelle vasakpoolne radikaalne Waffle nimeline tiib katsus parteis võimu haarata ning hakata Kanada poliitilises elus mõjuvõimsat osa mängima. RCMP huvi Waffle fraktsiooni tegevuse vastu oli eriti suur seetõttu, et nende radikaalide ridadesse kuulus tuntud kommuniste ja trotskiste.**

Lisaks kõigele muule on veel selgunud, et Waffle tegevusest olid eriti huvitatud venelased, kelledele selle grupi tegevuse kohta andmeid andis CBC produtsent Mark Starowicz, kes sai selle informatsiooni eest raha.

**Starowicz andis oma informatsiooni Pravda korrespondendile Konstantin Geivandovile, kes tegelikult oli KGB salaluureohvitser ning saadeti Kanadast illegaalse tegevuse pärast välja.**

Mark Starowicz mainib nüüd, et tema ei teadnud, et Geivandov oli vene salakuulaja.

NDP partei heitis Waffle grupi oma koosseisust välja ning pärast seda kaotas RCMP oma huvi NDP partei vastu. NDP partei praegused tegelased eesotsas partei föderaalse parlamendigrupi esimehe Ed Broadbent'iga ja Ontario NDP juhi Stephen Lewisega **on siiski ilmselt häiritud, et RCMP uuris partei tegevust ning kogus andmeid ka partei praeguse juhi Broadbenti kohta.**

MAIE LANDRA KUNSTIMAPP

piiratud arvul on saadaval

EAK äris, Meie Elu talituses, Emil Eerme käest,

tel. 447-2539 ja kunstnikult endalt, tel. 491-0948